

AUDITOR

časopis Komory auditorů České republiky číslo 6/2022

Téma: Auditorská profese v zemích V4

aktuality • informace z komory • stanoviska, názory, diskuze
• nabídka vzdělávacích akcí • auditorské postupy • vybrané účetní
problémy • daňová a právní problematika • informace ze zahraničí

Obsah

AKTUALITY

Ze zasedání Výkonného výboru KA ČR.....	2
Výroční finanční zpráva pro emitenty	2
Navrhujte kandidáty do volených orgánů do 26. srpna 2022.....	3
Poznamenejte si do diáře datum XXVIII. sněmu KA ČR	3
Noví auditoři složili na jaře slib.....	3

TÉMA ČÍSLA – AUDITORSKÁ PROFESIE V ZEMÍCH V4

Editorial.....	4
Letmá vzpomínka na počátky auditorského setkávání (<i>Ladislav Langr</i>)	4
Postřehy ze zasedání představitelů auditorských komor V4 v Praze (<i>Jiří Pelák</i>)	5
<i>Rozhovor s Irenou Liškařovou</i> Jak vidí auditorskou profesi prezidentka Komory auditorů České republiky	6
<i>Rozhovor s Tiborem Pálem</i> Jak vidí auditorskou profesi prezident Maďarské komory auditorů	8
<i>Rozhovor s Barbarou Misterskou-Dragan</i> Jak vidí auditorskou profesi prezidentka Polské komory auditorů.....	10
<i>Rozhovor s Milanem Mozolákem</i> Jak vidí auditorskou profesi prezident Slovenské komory auditorů.....	12
Další fotografie z letošního zasedání V4 v Praze	14
Auditorská profese v Maďarsku.....	15
Auditorská profese v Polsku	19
Auditorská profese na Slovensku.....	27

NA POMOC AUDITORŮM

Hugo a Sally se opět baví o detailním testování pomocí vzorků..... 16-17, 20-21, 24-25, 26, 28, 31

Toto číslo vyšlo 28. 6. 2022

Co je nového ve výboru pro účetní výkaznictví a podvýboru pro IFRS

Eva Loulová

Poslední auditor-
ský rok se pro
nás, členy výbo-
ru pro účetní vý-
kaznictví a pod-
výboru pro IFRS
a finanční institu-
ce nesl ve zname-
ní tří hlavních událostí: účetních
dopadů pokračující pandemie
covid-19, implementace požadav-
ků mezinárodních účetních stan-
dardů (IFRS) do vyhlášky 501 pro
zbývající skupinu finančních in-
stitucí a přípravy nového zákona
o účetnictví.

Nevím, jestli je to dobrá, ne-
bo špatná zpráva, ale s hlavní-
mi účetními dopady pandemie
covid-19 jsme se jako audito-
ři už nějak naučili žít. Na výboru
pro účetní výkaznictví pokračova-
ly pravidelné diskuze nad účetní-
mi řešeními událostí vyvolaných
nebo ovlivněných pandemií i sou-
visejících opatření, ať už se týkaly
dotací nebo jiných dopadů, a na-
še závěry jsme pravidelně zveřej-
ňovali na stránkách komory.

Z dlouhodobých úkolů pokraču-
je připomínkování připravovaného
nového zákona o účetnictví, který
nahradí ten stávající. Podle zámě-
ru zákona bude koncepční rámec
jeden společný pro všechny účetní
jednotky a měl by vycházet ze stá-
vajících koncepčního rámce me-
zinárodních účetních standardů
(IFRS). Bude však zohledňovat spe-
cifika účetních jednotek nezisko-
vých i z veřejného sektoru. Nový
zákon by měl obsahovat také zá-
kladní definice prvků účetního vý-
kaznictví, jako např. aktiva, dluhu,
výnosu nebo nákladu, a změni se
také některé pojmy. Změny to bu-
dou sice velké, ale z pohledu běž-
ného účetního výkaznictví neoče-
káváme, že by se jednalo o velkou
revoluci – věříme, že nový rámec

umožní řešení složitějších situa-
cí a transakcí, které dnešní mo-
derní doba neustále a rychle při-
náší a se kterými se dnešní účetní
úprava trápí. Změni se také např.
úprava výroční zprávy. Finanční
instituce spadající pod vyhlášk-
ku 501/2002 Sb. by nově použí-
valy mezinárodní účetní standar-
dy (IFRS) i při individuálním účet-
ním výkaznictví. Souběžně bu-
de změněn zákon o daních z pří-
jmů a další právní předpisy, jako
např. zákon o auditorech a budou
také nahrazeny současné prová-
děcí vyhlášky. Jsme stále upro-
střed cesty – proběhlo první ko-
lo připomínek paragrafovaného
znění nového zákona a čekáme
na druhé kolo a na návrhy prová-
děcích vyhlášek.

Také bych ráda zmínila někte-
rá další témata, o kterých se dis-
kutuje na Národní účetní ra-
dě v rámci přípravy interpreta-
cí NÚR a ke kterým se náš výbor
za auditorskou profesi vyjadřuje.
Účetní otázky spojené se zahajo-
vací rozvahou přirozeně navazu-
jí na diskuzi, která už na naší ko-
moře proběhla na výboru pro me-
todiku auditu a která teď pokraču-
je i v našem výboru pro účetní
výkaznictví. Probíhá také diskuze
o účetním řešení operací s podni-
kem, konkrétně o správném účet-
ním používání oceňovacího rozdílu
a goodwillu, v níž se některé otáz-
ky prolínají s tématy souvisejícími
se zahajovací rozvahou.

Podvýbor pro IFRS a finanční in-
stituce se dál nejvíc zabýval IFRS
požadavky pro vykazování, oceňo-
vání a zveřejňování finančních ná-
strojů ve vyhlášce č. 501/2002 Sb.,
které od 1. ledna 2021 začaly pla-
tit i pro zbývající skupinu finančních
institucí, tzn. pro investiční společ-
nosti a fondy, penzijní společnos-
ti a fondy a obchodníky s cennými

papíry. I když jsme se na ni chystali už od roku 2020, řada otázek vystala až při praktické implementaci, např. v případech, kdy IFRS požadují rozdílnou klasifikaci dluhu a vlastního kapitálu. Nyní ale už všechny finanční instituce (v záběru vyhlášky 501/2002) používají pro finanční

instrumenty IFRS pravidla, což určitě přispěje k hladšímu zamýšlenému přechodu na použití IFRS při individuálním účetním výkaznictví.

Na závěr bych ráda poděkovala členům obou výborů za jejich úsilí a také kolegyním z oddělení metodiky komory, bez jejichž

podpory by byla naše práce mnohem náročnější. Všem vám přeji krásné léto!

Eva Loulová

předsedkyně výboru pro účetní výkaznictví a podvýboru pro IFRS a finanční instituce

Ze zasedání Výkonného výboru KA ČR

Výkonný výbor se na svém zasedání, které se uskutečnilo v Praze dne 16. května 2022, zabýval jak standardní agendou, tak aktuálními činnostmi jednotlivých odborných výborů KA ČR. Významnou částí jednání byla diskuze o navržených úpravách Zkušební řádu a dalších vnitřních předpisů, které budou projednány na listopadovém sněmu KA ČR.

Výkonný výbor schválil:

- navržené složení odvolací zkušební komise pro přezkoumání hodnocení dílčí části auditorské zkoušky.

Výkonný výbor dále projednal:

- návrh úpravy Kárného řádu,

Dozorčího řádu, Vnitřního předpisu pro KPV statutárních auditorů, Volebního řádu a Jednacího řádu po připomínkách Výboru pro regulaci a rozvoj profese,

- a potvrdil další postup aktualizace Zkušební řádu KA ČR,
- a schválil vyhlášení výběrového řízení na auditora účetní závěrky KA ČR na roky 2022 a 2023,
- a schválil přiznání k dani z příjmu právnických osob pro komoru auditorů za rok 2021

a vzal na vědomí:

- informaci o plnění rozpočtu komory za období leden–duben 2022,

- zápisy ze zasedání prezidia, výborů a komisí,
- informace o zaměření společné konference ČIIA, KA ČR, NKÚ a RVDA, která se uskuteční v listopadu 2022,
- postup přípravy na jednání auditorských komor zemí V4 v Praze,
- legislativní monitoring,
- informaci o provedení kontroly orgánů komory Dozorčí komisí,
- statistiku o uložených kárných opatřeních.

Jiří Mikyna

ředitel úřadu
Komory auditorů ČR

Výroční finanční zpráva pro emitenty

Dne 29. dubna 2022 byl ve Sbírce zákonů zveřejněn zákon č. 96/2022 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti finančního trhu zejména v souvislosti s implementací předpisů Evropské unie týkajících se unie kapitálových trhů.

Součástí novelizovaných právních předpisů je také novela zákona č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZPKT“), která pro emitenty mimo jiné přináší nový pojem, tzv. výroční finanční zprávu. Tvoří nedílný celek a jejím obsahem je vždy:

- účetní závěrka ověřená auditorem a konsolidovaná účetní závěrka ověřená auditorem, má-li emitent povinnost ji sestavovat,
- výroční zpráva podle zákona upravujícího účetnictví nebo konsolidovaná výroční zpráva podle zákona upravujícího účetnictví, má-li emitent povinnost sestavovat konsolidovanou účetní závěrku; na výroční finanční zprávu emitenta se hledí jako na výroční zprávu podle zákona upravujícího účetnictví nebo jako na konsolidovanou výroční zprávu podle zákona

upravujícího účetnictví, má-li emitent povinnost sestavovat konsolidovanou účetní závěrku, a

- prohlášení odpovědných osob emitenta, spolu s uvedením jejich jmen a funkcí, že podle jejich nejlepšího vědomí podává účetní závěrka a konsolidovaná účetní závěrka, má-li emitent povinnost ji sestavovat, vypracovaná v souladu s platným souborem účetních standardů, věrný a poctivý obraz o majetku, závazcích, finanční situaci a výsledku hospodaření emitenta a jednotek zahrnutých do konsolidace jako celku a výroční zpráva podle zákona upravujícího účetnictví nebo konsolidovaná výroční zpráva podle zákona upravujícího účetnictví obsahuje věrný přehled vývoje a výsledků emitenta a postavení emitenta a jednotek zahrnutých do konsolidace jako celku, spolu s popisem hlavních rizik a nejistot, kterým čelí.

Součástí výroční zprávy nebo konsolidované výroční zprávy emitenta podle výše uvedeného písm. b) je také výkaz o řízení a správě společnosti s náležitostmi podle § 118 odst. 4 ZPKT.

Emitent je povinen i nadále vyhotovovat výroční finanční zprávu v souladu s přímo použitelným předpisem Evropské unie upravujícím jednotný elektronický formát pro podávání zpráv (tato povinnost se novelou nemění). Emitent zajistí, aby uveřejněná výroční finanční zpráva byla veřejně přístupná po dobu nejméně 10 let.

Dalším souvisejícím novelizovaným právním předpisem je také zákon č. 93/2009 Sb., o auditorech, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZoA“). Do ustanovení § 20 upravujícího zprávu auditora byl doplněn § 20ba obsahující požadavky na ověření výroční finanční zprávy emitenta vyhotovujícího výroční finanční zprávu v souladu s přímo použitelným předpisem

Evropské unie upravujícím jednotný elektronický formát pro podávání zpráv, který stanoví, že:

- na ověření výroční finanční zprávy emitenta se obdobně použijí ustanovení ZoA upravujícího ověření výroční zprávy a konsolidované výroční zprávy a
- auditor se musí vyjádřit, zda použité značkování je v souladu s právními předpisy nebo přímo použitelnými předpisy Evropské unie.

Zákon a novely souvisejících právních předpisů nabylly účinnosti 29. května 2022.

oddělení metodiky

Navrhujte kandidáty do volených orgánů do 26. srpna 2022

Možnost podávat kandidaturu do výkonného výboru, dozorčí, kárné a volební komise KA ČR byla rozhodnutím volební komise prodloužena do 26. srpna. Letošní sněm bude volit polovinu, tj. sedm členů výkonného výboru a šest náhradníků, všechny členy a náhradníky dozorčí a kárné komise a v doplňovacích volbách jednoho člena a dva náhradníky volební komise.

Formuláře pro návrhy kandidátů do uvedených volených orgánů jsou ke stažení na webových stránkách komory www.kacr.cz v sekci Pro členy / Sněmy. Upozorňujeme, že kandidáty do volených orgánů komory mohou navrhnout pouze auditoři zapsaní v rejstříku KA ČR.

Aktuální počet navržených kandidátů do jednotlivých orgánů

Orgán	Dosud obdržené nominace	Počet volených pozic
Výkonný výbor	11	13 (7 + 6 náhradníků)
Dozorčí komise	12	15 (11 + 4 náhradníci)
Kárná komise	11	10 (7 + 3 náhradníci)
Volební komise	0	3 (1 + 2 náhradníci)

Miroslav Kodada

předseda Volební komise KA ČR

Poznamenejte si do diáře datum XXVIII. sněmu KA ČR

Poznamenejte si pondělí **14. listopadu 2022** jako datum XXVIII. sněmu KA ČR, opět v Kongresovém sále pražského hotelu Olšanka. Podrobnější informace a přihlašování budou včas zveřejněny na webu KA ČR, v časopise Auditor i na sociálních sítích.

-vk-

Noví auditoři složili na jaře slib

Ve dnech 21. března, 11. dubna a 16. května 2022 se v sídle Komory auditorů ČR uskutečnily sliby nových auditorů.

Dle zákona č. 93/2009 Sb., o auditorech a příslušných vnitřních předpisů komory bylo podmínkou zápisu do rejstříku auditorů složit jedenáct, resp. dvanáct písemných zkoušek a zároveň splnit povinnou tříletou praxi asistenta auditora. Noví auditoři přišli složit slib do rukou prezidentky Komory auditorů ČR Ireny Liškařové, jak stanoví zákon.

Noví auditoři před samotným slibem nejprve prezentovali průběh své praxe samostatným vystoupením. Hovořili o tom, na jakých zakázkách pracovali, jakou práci vykonávali i jaká úskalí je při práci asistentů auditora potkávala.

Jméno a příjmení	Ev. č.	Zaměstnavatel
Ing. Eva Bajerová	2549	PricewaterhouseCoopers Audit, s.r.o.
Ing. Jiří Sedláček	2550	BDO Audit s.r.o.
Ing. Štěpán Ryšánek	2551	Mazars Audit s.r.o.
Ing. Anežka Budková	2552	CCS Audit, s.r.o.
Ing. Lenka Vondrušková	2553	SP Audit, s.r.o.
Ing. Veronika Kafková	2554	BDO Audit s.r.o.

Všem novým auditorům blahopřejeme, přejeme hodně štěstí při vykonávání auditorské profese a těšíme se na slavnostní setkání s nimi, které se uskuteční dne 22. června 2022.

Veronika Rojková

evidence auditorů KA ČR

Editorial

Vážení čtenáři, držíte v ruce netradiční číslo, věnované auditu v zemích Visegrádské čtyřky u příležitosti dvacátého setkání představitelů auditorských komor z Polska, Maďarska, Slovenska a ČR, které se konalo letos v květnu v Praze.

Zhruba před třemi lety se začal úřad komory na jubilejní setkání v Praze připravovat. Plánoval se program, připravovaly se materiály. Požádali jsme komory, aby nám poslaly fotografie z předchozích jednání a informace o auditu a auditorské profesi v jejich zemi, a požádali jsme i jejich prezidenty, aby nám své komory představili. A tak jako vše ostatní, i tyto přípravy skončily na počátku března roku 2020 a pak už se jen rušily a odsouvaly a přesouvaly.

Přípravy se opět rozjely až koncem podzimu loňského roku. Kromě zástupců auditorů zemí V4 přijali pozvání i prezidenti IFAC (Alan Johnson) a Accountancy Europe (Myles Thompson). Ze zasláných materiálů úřad také připravil a v angličtině vydal

brožuru, kterou naleznete v sekci Mimořádné přílohy na komorovém webu.

Alan Johnson stihl v předvečer setkání dát rozhovor Hospodářským novinám, který jste si mohli přečíst následující úterý 24. května. Rozhovor vyšel i v on-line verzi, takže na webu HN je k stále k dispozici. Ve čtvrtek 19. května vše vypuklo naplno. Všechny přítomné přivítala prezidentka KA ČR Irena Liškařová, po ní se slova ujali prezidenti IFAC a AE a pak, po oficiálním focení, začal odborný program.

První den vystoupili se svými příspěvky do diskuze viceprezident KA ČR Pavel Kulhavý a člen výkonného výboru a předseda výboru pro metodiku auditu Michal Štěpán. K hlavním tématům diskuze patřil nový standard pro méně komplexní jednotky, dopad nových standardů kontroly kvality, joint audits či výbory pro audit. Další den se slova ujala předsedkyně kárné komise Hana Mužátková a pak první viceprezident Jiří Pelák. Mluvil o

o kontrole kvality auditu, o podmínkách vstupu do profese v jednotlivých zemích V4 a o tom co mladé profesionály na auditorské profesi láká a co je naopak odrazuje. Program byl inspirativní pro všechny a během odborných diskuzí i neformálního programu zazněla celá řada důležitých otázek i nápadů na další spolupráci prospěšnou pro všechny.

Protože se těchto inspirativních setkání bohužel nemůže účastnit celá auditorská obec, poskládali jsme pro vás toto číslo časopisu z rozhovorů s prezidenty jednotlivých komor a aktuálních informací poskytnutých samotnými komorami z oblasti regulace auditu, změn v profesi nejen v souvislosti s pandemií i vyhlídkami do budoucna v jednotlivých zemích, abyste měli příležitost porovnat různá řešení stejných problémů v zemích s podobnou historií a ekonomikou.

Přejeme vám inspirativní čtení.

redakce časopisu Auditor

Letmá vzpomínka na počátky auditorského setkávání

Spolupráce komor na bázi V4 nevznikla naráz jako něčí projekt. Bylo běžným zvykem, že jsme spolupracovali především se slovenskou komorou a navštěvovali se k projednání některých otázek spolupráce. KA ČR také organizovala každoročně konference na různá témata auditu a zvala k účasti právě kolegy ze Slovenska, z Polska a poté i z Maďarska a Rumunska i Bulharska. Myšlenka vytvořit poněkud formálnější formát spolupráce komor vznikla v průběhu těchto let a po 22 letech si už nedokáží vzpomenout na jejího původce. Důležitou roli sehrálo úsilí těchto komor docílit členství ve Federaci evropských účetních. Byli jsme řadu let kandidáty členství. FEE zřídila zvláštní výbor pro tyto kandidáty, kde jsme se pravidelně scházeli za účasti specialistů FEE z různých zemí Evropy. Zde jsme také, spíše neformálně, koordinovali své aktivity a docházelo

k rozvinutí spolupráce, především v oblasti vzdělávání. Šlo ale také o postup komor v dalších oblastech, především auditorských standardů. FEE se zajímala o rozvoj auditorské profese v této části Evropy a trvalo řadu let, od roku 1996 do roku 2002, než nás přijala za plnoprávné členy. Aktivity na úrovni spolupráce komor hrály v tomto procesu významnou roli. V té době nefungovaly v Evropě obdobné svazky a až po několika letech jsem se setkal se situací, že auditoři několika zemí Evropy založili formální instituce zastřešující činnosti obdobného významu. My auditoři jsme se setkali i na půdě IFAC.

Ladislav Langr,
prezident KA ČR v letech 1998–2001
a viceprezident v letech 2001–2004

Postřehy ze zasedání představitelů auditorských komor V4 v Praze

Jiří Pelák

Květnové setkání auditorů ze zemí V4 a prezidentů International Federation of Accountants („IFAC“) a Accountancy Europe („AE“) přineslo mnoho zajímavých a inspirativních postřehů. Zde je několik z nich.

Alan Johnson, prezident IFAC, sice dnes zastupuje auditorskou profesi, ale většinu svého profesního života pracoval „na druhé straně“, a sice jako finanční ředitel globální společnosti Unilever. I proto vnímá účetní výkaznictví jako komplexní záležitost, jehož kvalita není jen záležitostí auditu. Podle něj tak auditoři nemohou být jediným garantem hodnověrnosti účetní závěrky. Audit sám o sobě nedokáže nahradit nefunkční systémy corporate governance, nerozvinutou firemní kulturu a nedostatečné vnímání vlastní společenské odpovědnosti účetní profese od účetních juniorů až po finanční ředitele. Z toho důvodu se IFAC snaží působit ve všech zmíněných oblastech a stejně tak profesní organizace by se měly věnovat těmto na první pohled „neauditorským“ tématům např. v rámci své spolupráce se státní správou.

Jak Alan Johnson, tak Myles Thompson, prezident AE, věnovali hodně pozornosti nefinančnímu výkaznictví, konkrétně vykazování udržitelnosti, které pokrývá vykazování informací o dopadech činnosti a opatřeních v oblasti environmentální, sociální a corporate governance (ESG). Toto výkaznictví, dnes částečně povinné a částečně dobrovolné (jak s ohledem na poskytované informace, tak na to, kterých účetních jednotek se to týká) prochází intenzivním rozvojem. K existujícím lokálním ESG standardům se přidávají globální iniciativy. Pracuje se jak na globálních, tak evropských standardech. S tím také samozřejmě vyvstává otázka ověřování těchto informací. Jakkoli auditoři jsou přirozenou volbou, zejména Evropský parlament prosazuje i zapojení jiných odborníků. Tento postoj je pro naši profesi zcela nesrozumitelný, protože auditorská profese má již dnes vybudované systémy vzdělávání, řízení kvality i víceúrovňového dohledu a má pevně stanovená pravidla nezávislosti. Také z pohledu klientů se jedná o vhodnější a úspornější řešení, protože auditor ověřující účetní závěrku je již seznámen s činností a procesy účetní jednotky, tudíž se na stejné věci nebude ptát duplicitně a také se vše vyřeší v rámci jednoho širšího auditu a nikoli v rámci auditů dvou. Dále lze u auditorů předpokládat i vyšší míru ujištění, protože auditoři se ohledně svých poznatků ohledně nefinančních informací musí ujistit, zda jsou také v souladu s jimi ověřovanými finančními informacemi.

Třetí velké téma v příspěvcích obou prezidentů byly malé a střední firmy a důležitost governance i v této oblasti. Většina světového byznysu totiž nestojí na velkých korporacích, ale na malých a středních firmách, na kterých jsou tyto korporace závislé. Kultivované ekonomické

prostředí (včetně důvěryhodnosti finančních informací) je tedy podmínkou robustnosti ekonomiky. Proto je důležité, aby i v malých a středních podnicích působili účetní s dostatečným vzděláním a zkušenostmi (tedy členové organizované účetní profese), nebo, není-li to vyžadováno, tak aby alespoň sestavená účetní závěrka byla ověřována auditorem.

Na téma malých a středních podniků pak navázal první diskuzní blok, ve kterém Michal Štěpán, předseda výboru pro metodiku auditu, prezentoval stanovisko KA ČR ohledně návrhu standardu IFAC týkajícího se méně komplexních účetních jednotek. Zejména šlo o naše pochybnosti o názvu standardu, který by se i globálně měl vztahovat na audit cca 80% účetních jednotek a tudíž lze těžko hovořit o „méně komplexních“ účetních jednotkách, když masa 80% účetních jednotek by spíše měla být označena za „normální“. Zároveň zazněly naše pochybnosti ohledně předpokládaného subjektivního rozhodování auditora, který typ standardů pro audit použít (zda LCE nebo ISA), a náš návrh na dodatečné moduly k LCE, které by umožnily jeho širší aplikaci. Mimochodem podobný přístup k tvorbě standardů již dlouho propaguje Accountancy Europe. Ostatní země V4 se buď návrhem standardu LCE zatím nezabývaly, nebo měly podobné poznatky jako naše komora.

V sekci, která se věnovala dopadu evropské legislativy, členské organizace vesměs konstatovaly, že evropské předpisy se mívají účinkem. Otevření auditního trhu velkých účetních jednotek i středním auditorským společnostem se nekoná, naopak, neustálý tlak na zpříšňování podmínek provádění auditů subjektů veřejného zájmu, což velmi zdražuje režii auditorských společností, je z tohoto trhu vytlačuje. Evropský parlament, který se snažil omezit koncentraci auditorského trhu v EU, docílil právě opačného.

V oblasti kontroly kvality zaujala disciplinární praxe slovenských kolegů „dvakrát a dost“, která znamená, že po dvou pokutách za stejný prohřešek následuje zákaz činnosti. Zajímavý byl pak také popis britské praxe, kdy

se disciplinární orgány nezaměřují ani tak na typ pochybení (např. chybějící confirmace) jako na to, co bylo příčinou pochybení – zda neznalost, nedostatek času, podcenění situace, onemocnění, nedostatečné odměňování apod. Na základě zjištěných příčin pak auditor musí vypracovat akční plán, na jehož základě danou příčinu nebo příčiny odstraňuje. Obdobně jako na Slovensku by pak nemělo docházet ke stejným prohřeškům.

Z části týkající se auditního trhu bych vyzdvihl diskuze o atraktivitě profese pro mladé lidi. Úpadek zájmu o naši profesi se zdá být obecný, je pozorovatelný ve všech zemích V4, přičemž ve všech zemích V4 dochází ke stárnutí

auditorské populace. Audit má oprávněně pověst profese náročné jak na čas, tak znalosti i stresové zatížení, a nikdo nemá recept na snadné řešení. Jako jedna z možností se jeví aktivnější spolupráce s vysokými školami, zprostředkování psaní diplomových prací a podobně. Druhou možností je výrazný růst mezd v auditorské profesi, což by ovšem muselo souviset s nárůstem odměn za audit. O tomto tématu se diskutovalo také a na stránkách časopisu se k němu vrátíme na podzim v čísle věnovaném auditorské profesi.

Jiří Pelák

první viceprezident KA ČR

Rozhovor s Irenou Liškařovou

Jak vidí auditorskou profesi prezidentka Komory auditorů České republiky

Auditoři ze zemí V4 se setkávají již více než 20 let. Co mají podle vás společného, pokud jde o audit?

Jako hlavní společnou věc vidím historii auditu. V zemích V4 se auditorská profese začala formovat v 90. letech, což znamená, že máme jen 30 let starou historii, na rozdíl od západních zemí, kde je audit více než sto

let. Také trh a velikost auditorských společností jsou velmi podobné, ve všech zemích V4 působí především malé a střední firmy.

Považujete každoroční setkání prezidentů komor auditorů V4 za užitečnou?

Ano, tak jako se pravidelně scházejí političtí představitelé zemí V4, i pro auditory je tato spolupráce velmi důležitá. Jak jsem řekla, máme podobné ekonomické prostředí. Navíc je důležité, že můžeme navázat osobní kontakt s někým z jiné země a když budeme řešit určité problémy, máme se na koho obrátit. Jsem moc ráda, že jsme mohli 20. výroční setkání pořádat u nás v Praze, i když muselo být kvůli covidu o dva roky odloženo.

Jak to vlastně celé vzniklo?

Jako neformální setkávání auditorů zemí střední Evropy na různých konferencích. Důležitou roli sehrálo úsilí komor docílit členství v evropské federaci

účetních, tehdy FEE, nyní Accountancy Europe. Byli jsme řadu let kandidáty členství a FEE pro nás zřídila zvláštní výbor. Zde jsme také, spíše neformálně, koordinovali své aktivity a docházelo k rozvoji spolupráce. K přijetí do FEE došlo v roce 2002 a tyto aktivity hrály v procesu přijetí podstatnou roli. A během následujících let se z neformálních setkání stala 20letá tradice.

Co očekáváte od spolupráce komor auditorů V4 do budoucna?

Mezinárodní federace účetních a auditorů (International Federation of Accountants, IFAC) připravuje nový standard pro méně komplexní entity (LCE). Pro země V4 bude velmi důležitý. Spolupracovat ale musí především země s podobnou tržní a ekonomickou situací. Zde také vidím spolupráci ohledně revize právních předpisů upravujících oblasti auditu, podnikového reportingu a ověřování nefinančních informací, zejména zprávy o udržitelnosti.

Zmiňujete Accountancy Europe a nyní i IFAC, jejichž prezidenti se setkání také zúčastní, proč je pro české auditory členství v těchto organizacích důležité?

Jedná se o dvě mezinárodní sdružení, jejichž členy jsou odborné auditorské a účetní organizace z desítek zemí Evropy a světa. Českou republiku reprezentuje právě Komora auditorů ČR. Čeští auditoři zavádějí a dodržují vysoké standardy práce navržené těmito mezinárodními organizacemi. Je to pro nás potvrzení kvality naší práce a zároveň možnost ji srovnávat třeba se zeměmi, kde se auditu věnují již více než jedno století, a tím tuto naši práci dále zlepšovat.

Jak auditoři zvládli poslední dva covidové roky?

Myslím, že jako všichni ostatní. Nejdřív nás to zaskočilo, ale pak jsme zjistili, že audits, kontroly kvality prováděné komorou i vzdělávání lze přesunout do on-line prostoru a naše činnost, sice notně ztížená, pokračovala dál, samozřejmě s dodržáním povinného standardu, který auditorská práce vyžaduje. Očekáváme však nové situace s ohledem na ekonomický vývoj, který přinesl covid a nyní válka na Ukrajině.

Jak byste obecně popsala současnou situaci v profesi a ověřovací služby v naší zemi?

V České republice je situace v profesi stabilní, ale samozřejmě jsme ovlivněni vlivy, které na celou auditorskou profesi padají: kvalita auditu, dvoustupňový dohled, nároky na auditory subjektů veřejného zájmu nebo ověřování nefinančních informací.

Jaké je v ČR veřejné mínění o auditorské profesi?

Naštěstí za celou dobu auditorské praxe v České republice jsme nebyli přímo zasaženi velkými ekonomickými skandály, které by ovlivnily veřejné mínění o auditorech.

Co považujete za nejnaléhavější problémy auditorské profese v naší zemi?

V současné době se řeší revize směrnic EU v oblasti auditu a vykazování a ověřování ostatních nefinančních informací. Domnívám se, že právě pro ověřování nefinančních informací mají nejlepší předpoklad právě auditoři, kteří mají nad sebou dvoustupňový dohled, jsou zavázáni dodržovat etický kodex a musí se povinně profesně vzdělávat. Při ověřování nefinančních informací je nutno porozumět podnikání účetní jednotky a tyto informace jsou úzce propojené právě s finančními informacemi. Tyto dvě oblasti ověřování jsou úzce propojené a jejich ověření jedním auditorem pro účetní jednotky nebude tak administrativně náročné.

Jak spolupracuje KA ČR s Radou pro veřejný dohled nad auditem?

Komora auditorů České republiky spolupracuje s Radou pro veřejný dohled (RVDA) hned od jejího založení. Při založení RVDA byli v jejím vedení i auditoři a proto se mezi oběma institucemi nastavil korektní a partnerský vztah. Regulace auditorské profese se v roce 2016 změnila a RVDA v České republice kontroluje auditory, kteří auditují SVZ, a provádí dohled nad činností komory. Ostatní samosprávné činnosti jsou pod stavovskou profesí, např. vstup do profese, evidence členů, kontrola auditorů (vyjma auditorů SVZ), školení, tvorba vnitřních předpisů.

Jak komunikuje naše profese s příslušnými ministerstvy?

Komunikujeme hlavně s ministerstvem financí, a to

jak v oblasti auditu, tak i v oblasti účetnictví. Zástupci komory jsou v pracovních skupinách pro tvorbu účetní a auditní legislativy. Nad rámec spolupráce s ministerstvy je komora členem Národní účetní rady, která vydává interpretace k českým účetním předpisům, a také patří k povinným připomínkovým místům českého legislativního procesu. Důležitá je pravidelná spolupráce a setkávání všech profesních komor zřízených za zákona, jednota nám v tomto případě pomáhá udržovat samostatnost a samoregulaci auditorské profese.

Zaznamenala jste v průběhu času změny v kvalitě auditu?

Určitě, už je obecně známo, že auditorská činnost je náročná a zodpovědná profese a kvalita se přímo úměrně váže k reputaci auditorské činnosti. Za posledních osm let, co jsem ve vedení komory, jsme se určitě posunuli ke kvalitě srovnatelné se západními zeměmi.

Vstupuje u nás do auditorské profese dostatek mladých lidí? Zajímají se mladí o audit? Jak si to vysvětlujete?

Když se podíváme na čísla, tak od roku 2014 se snížil počet auditorů o 265. To se na první pohled zdá jako hodně, ale musíme vzít v úvahu, že naše auditorská profese stárne. Před 30 lety, kdy auditorská profese v České republice začínala, vstupovali do profese osoby starší 35 let (to byla tehdejší podmínka zákona). V posledních letech jsou to právě ti to auditoři, kteří z profese odcházejí. Na auditorský trh to však nemá velké dopady, protože řada těchto auditorů již postupně před ukončením činnosti omezovala počet zakázek, na nichž pracovala. Nově nám každý rok přibude průměrně 27 auditorů a zároveň se rozšiřuje věková kategorie 41–50 let. Toto dokazuje, že stále je dost mladých odborníků, kteří se rozhodnou pro auditorskou kariéru, absolvují povinnou praxi a složí náročné profesní zkoušky a hodlají v auditorské praxi pokračovat.

Rozhovor s Tiborem Pálem

Jak vidí auditorskou profesi prezident Maďarské komory auditorů

Co mají podle vás společného země V4, pokud jde o audit?

Auditing – jak jej chápeme v tržní ekonomice – se v těchto zemích začal rozvíjet od 90. let 20. století se změnou režimu, která zde položila základy současných společenských struktur. Spolupráce zemí Visegrádské čtyřky byla založena v souvislosti se snahou zemí o vstup

do EU, což si žádalo přehodnocení a rozvoj významných forem kontroly. Kromě historicky prováděných finančních kontrol finančními úřady a kontrol prováděných státními kontrolními úřady především v sektoru státního rozpočtu se tak objevila nová metodika založená na mezinárodních standardech. Naše země měly velmi podobné prostředí jak ve společnosti, tak ve firmách, a čelily stejným výzvám během let rozvoje tržní ekonomiky a naší evropské integrace.

Považujete každoroční setkání prezidentů komor auditorů V4 za užitečná?

Během posledních dvou desetiletí se na řadě příkladů ukázalo, že jak dlouhodobým, tak nečekaným problémům lze předcházet nebo je snáze řešit, když se vzájemně inspirujeme a podporujeme, a to přesně díky tomu, jak jsou si naše země podobné. Pravidelná setkání jsou k tomu ideální příležitostí. Dávají nám také možnost si vytvořit společný názor na širší mezinárodní otázky v oblasti auditu. Samozřejmě můžeme takto komunikovat a sdílet zkušenosti nejen jednou ročně při osobním setkání, ale i v průběhu roku, ale pravidelné diskuze dávají debatám rámeček, takže jsou efektivnější.

Co očekáváte od spolupráce komor auditorů V4 do budoucna?

Podle mého názoru stojí za to pokračovat v osobních každoročních setkáních, protože poskytují jedinečnou příležitost k projednání společných problémů formální i méně formální formou. Kromě toho by se vzhledem k rozvoji digitálních možností daly vytvořit společné webové stránky, které by sloužily k uchovávání a publikování otázek každé z komor, namísto tradičního e-mailu. Tento web by mohl sloužit jako úložiště diskuzních bodů, což by usnadnilo sledování témat společného zájmu.

Dalším způsobem sdílení informací mezi našimi země-

mi by mohlo být publikování článků souvisejících s auditem v odborném časopise každé z komor, které by nastiňovaly i kontext a specifické aspekty daného odborného problému. To by umožnilo všem auditorům, nejen představitelům komor, získat přístup k informacím o tom, čím se zabývají a co řeší auditoři v jiných zemích.

Jak byste obecně popsal současnou situaci v auditorské profesi ve vaší zemi?

V Maďarsku audit probíhá v souladu s mezinárodními profesními standardy a domácími předpisy, které odpovídají standardům EU. Prostředí u nás je specifické tím, že se v naprosté většině jedná o malé a střední podniky a v mezinárodním srovnání jde spíše o mikropodniky. V důsledku toho je limit povinného auditu nejnižší ze zemí V4, v současnosti se jedná o něco přes 800 tis. eur.

Komora má 4 tis. členů, z toho 2 200 je aktivních a naprostá většina z nich jsou samostatně pracující auditoři. Ročně je v Maďarsku ověřeno 47 tis. účetních závěrek. Ostatní jsou tzv. pasivní členové, kteří získali auditorskou licenci, ale v současné době nepracují jako auditoři, ale například jako účetní nebo v jiných pozicích souvisejících s financemi. Všichni aktivní auditoři musí mít povinné pojištění profesní odpovědnosti.

Tržby auditorů v posledních letech pomalu, ale stabilně rostou. Vzhledem k vysokému počtu auditorů v porovnání s velikostí trhu tu panuje silná konkurence. Trh často práci auditorů podhodnocuje, takže je obtížné dosáhnout cen, které by umožnily plnou shodu s požadavky norem.

V současné době procházíme digitalizací v řadě aspektů auditu:

- při provádění a dokumentaci auditních prací vidíme rozšířenější používání auditního softwaru a digitálního podpisu,
- kvůli omezením covid-19 musela komora i Úřad pro veřejný dohled zavést možnost kontroly kvality na dálku,
- oblíbená je online registrace a výměna informací s komorou na stránkách komory,
- v rámci KPV požadujeme získání určitého množství kreditů prostřednictvím e-learningu a komora poskytuje přístup k mnoha online školicím materiálům.

Jak ve vaší zemi nahlíží na audit veřejnost?

Průměrný Maďar upřímně nedokáže rozlišit auditora od účetního nebo daňáče, ale považuje jeho profesi za vysoce odbornou a předpokládá, že takový auditor má velké příjmy. V roce 2015 u nás zkrachovalo několik velkých a známých finančních společností. Těmto

případům byla ve té době věnována velká pozornost a měly výrazný a možná neoprávněný negativní dopad na obecné vnímání auditorské profese. Důvěra se od té doby částečně obnovila, ale je vidět, že veřejnost je snadno ovlivnitelná médií a často si dělá závěry příliš rychle a bez dostatečných a pravdivých informací.

Co jsou podle vás nejpalčivější problémy auditorské profese ve vaší zemi?

Digitalizace a nástup umělé inteligence – což je podle mě zcela jasně pozitivní směr vývoje – již má a v budoucnu bude mít významný vliv na auditorskou práci. To představuje velkou výzvu jak pro auditory, kteří se blíží ke konci své kariéry, tak pro samostatně pracující auditory, kteří mají omezené dovednosti v IT. Snažíme se léta – zatím neúspěšně – povzbuzovat samostatně pracující auditory ke spolupráci a přesvědčit je o tom, že je třeba vytvořit odpovídající IT zázemí a získat IT dovednosti na dostatečné úrovni, aby drželi krok s požadavky dnešní doby.

Dalším problémem jsou ceny. Již několik let zveřejňujeme doporučení ohledně minimálních honorářů za audit, protože auditoři se často snaží získat práci nabízením auditu za co nejnižší cenu, čímž tlačí cenu na trhu nerozumně nízkou.

Spolupracuje vaše organizace s orgánem veřejného dohledu? Jak?

Většina konkrétních úkolů maďarského Úřadu pro veřejný dohled je zákonem delegována na komoru. Činnost komory Úřad průběžně sleduje a schvaluje některé její výstupy, takže vztah těchto organizací je úzký a lze je označit za profesionální a dobré.

Komora v Maďarsku:

- vede rejstřík auditorů,
- připravuje implementaci nových auditorských standardů, vydává odborná usnesení,
- provádí kontrolu kvality u auditorů, kteří neprovádí audit subjektů veřejného zájmu,
- vede disciplinární řízení,
- organizuje a vede školení před auditorskými zkouškami i kontinuální profesní vzdělávání statutárních auditorů.

Probíhá u vás komunikace mezi auditorskou obcí a příslušnými ministerstvy?

Vzhledem k tomu, že Úřad pro veřejný dohled působí v rámci ministerstva financí, komunikace s tímto ministerstvem je častá. S ostatními ministerstvy máme méně úzký kontakt, v některých případech komunikujeme s ministerstvem spravedlnosti kvůli konzultacím ve věcech nových zákonů nebo předpisů. Máme také úzké a dobré vztahy s finanční správou, centrální bankou a regulátorem energetického trhu.

Zaznamenal jste v průběhu času změny v kvalitě auditu ve vaší zemi?

Domnívám se, že se zvýšenou dostupností technické

podpory poskytované našim auditorům a se zpřísněním požadavků a jejich dodržováním se kvalita auditů nutně musí zvyšovat. I na výsledcích kontrol kvality je znát mírné zlepšení. Nejsou však k dispozici žádné přesné ukazatele týkající se obecné kvality auditu. Názor investorské komunity, vedoucích pracovníků společností a finančních profesionálů považujeme za skutečně důležitý a rádi bychom ho znali, ale to se těžko měří a posuzuje.

Vstupuje u vás do auditorské profese dostatek mladých lidí? Zajímají se mladí o audit? Jak si to vysvětlujete?

Podíl auditorů pod čtyřicet let se pohybuje kolem 2 % a podíl pod padesát let kolem 15 %, takže mnoho mladých lidí v profesi chybí. Přestože se v posledních letech mírně zvyšuje počet uchazečů o auditorskou profesi, nelze říci, že by mladí lidé měli o tento obor skutečný zájem.

Dle mého názoru je to zčásti dáno tím, že cesta k auditorské licenci je pro mladou generaci příliš dlouhá a namáhavá. Mnohé zároveň znejistuje pokrok digitalizace a umělé inteligence, a i když se domnívám, že audit nebude ovlivněn umělou inteligencí v takové míře jako třeba účetnictví, mladí lidé se mohou obávat, že pro ně v této oblasti z dlouhodobého hlediska není místo.

Nicméně si myslím, že coby zástupci této profese máme zodpovědnost ukázat generaci Z, že auditing je skvělá práce, kde mohou využít své digitální dovednosti, učit se každý den něco nového a rozvíjet své komunikační a technické dovednosti.

Možná potřebujeme změnit své vlastní nahlížení na profesi a začít se na ni dívat jinak. Mohou existovat jiné cesty, jak se stát auditorem nebo pracovat v auditorské společnosti, než ty, na které jsme zvyklí. Již dříve jsem mluvil o naší snaze přesvědčit samostatně pracující auditory, aby spolupracovali a sdíleli tak náklady, a co je důležitější, i znalosti a zkušenosti. Moderní doba nabízí i další možnosti, jak zlepšit auditorskou profesi, nezávisle na věku a zázemí. Pojďme se jen zamyslet nad zvýšenou úlohou digitálních nástrojů v auditu. Extrakce, filtrování a analýza dat, automatizace procesů, jako jsou bankovní konfirmace, automatizovaný výběr vzorků – to jsou ideální úkoly pro někoho

s dobrými IT schopnostmi. Zároveň rostoucí složitost podniků a světa kolem nás vytváří čím dál větší nutnost zapojovat do auditu experty. Odborníci na oceňování, specialisté na podvody, daňoví poradci, insolvenční správci – to je jen pár příkladů toho, koho všeho

můžeme ke kvalitně provedenému auditu potřebovat. Takže všichni tito lidé, kteří nejsou vyškolenými auditory, ale mají jedinečné znalosti, hrají v auditu důležitou roli. Práce s tak různorodými lidmi může být pro dnešní mladou generaci velmi atraktivní.

Rozhovor s Barbarou Misterskou-Dragan

Jak vidí auditorskou profesi prezidentka Polské komory auditorů

Co mají podle vás společného země V4, pokud jde o audit?

Spolupráce auditorských komor zemí Visegrádské čtyřky začala v roce 2001, tzn. v době, kdy ještě ani jedna z členských zemí nepatřila do Evropské unie. Ve Visegrádské čtyřce spolupracují země s podobnou historií. Spojuje nás společná cesta od centrálně plánované ekonomiky k volnému trhu. V průběhu více než dvaceti let naší spolupráce jsme se coby statutární auditori připravili nejen na vstup do Evropské unie a implementaci jejích nařízení, ale v dalším kroku i na uplatňování Mezinárodních auditorských standardů vydaných IAASB. Auditorské komory všech čtyř zemí jsou také členy organizace IFAC, takže podléhají nejen stejným zákonům v rámci EU a Mezinárodním auditorským standardům, ale i vysokým etickým standardům, které jako profesní organizace šíříme mezi statutárními auditory.

Audit je profese založená na důvěře veřejnosti. Každá z našich komor se snaží o zachování dobrého jména a pověsti statutárních auditorů jak ve své zemi, tak v mezinárodním měřítku. Proto sdílíme zkušenosti a osvědčené postupy. Tato snaha o zachování dobrého jména naší profese nás, země V4, spojuje především.

Považujete každoroční setkání prezidentů komor auditorů V4 za užitečnou?

Naši tradici osobních setkání bohužel přerušila pandemie covidu-19, ale naštěstí se ji letos podařilo obnovit. Polsko zatím uspořádalo těchto setkání pět (v letech 2003, 2007, 2011, 2015 a 2019). Poslední dvoudenní setkání se konalo ve Varšavě. Stejně jako předchozí setkání představovalo příležitost prodiskutovat zásadní problémy a cíle. Za velmi pozitivní považuji fakt, že během setkání nejsou předkládány jen otázky legislativy, ale diskutuje se i o praktických záležitostech týkajících se naší profese a auditorských komor. Tato každoroční setkání považuji za velmi přínosná pro rozvoj auditorské

profese, sdílení zkušeností, vznik společných řešení a budování silné mezinárodní pozice.

Co očekáváte od spolupráce komor auditorů V4 do budoucna?

Rozhodně bychom měli spolupracovat i nadále. Čelíme podobným výzvám, a ty se společně řeší snáz. Implementujeme nové standardy kontroly kvality a musíme se vyrovnat se stále se zvyšujícím věkovým průměrem auditorů, a k tomu se většina malých a středních podniků na trhu dostává za hranice povinnosti ověřovat účetní závěrky. Zároveň přecházíme na nové technologie a dosud nevídanou rychlostí aplikujeme různá digitální řešení. A to je jen několik příkladů toho, co je v tuto chvíli v auditorské profesi důležité a co řešíme všichni. Vzhledem k závratnému tempu změn a naléhavosti různých výzev mi připadá, že by stálo za to kromě každoročních setkání vytvořit i pracovní skupiny, které by se zabývaly klíčovými problémy statutárních auditorů a auditorských společností tak, aby bylo možné dojít ke společným stanoviskům a doporučením. Také by mohlo být přínosné se poučit ze zkušeností nabytých během pandemie a častěji se setkávat online (i když je samozřejmě skvělé, že jsme se mohli vrátit i k osobním setkáním), protože internet představuje nejen platformu vhodnou pro prezentaci a diskuze, ale také příležitost navázat méně formální kontakt, networking a užší spolupráci.

Jak byste obecně popsala současnou situaci v auditorské profesi ve vaší zemi?

Profese statutárního auditora patří v Polsku k povoláním založeným na důvěře společnosti jako celku, takže jsou na auditory kladeny opravdu vysoké nároky. Na statutární auditory a auditorské společnosti dohlíží Polský úřad dohledu nad auditem (Polska Agencja Nadzoru Audytowego – PANA). Na kapitálový trh dohlíží Polský úřad finančního dohledu (Komisja Nadzoru Finansowego – KNF), kontroluje emitenty a jejich účetní závěrky. Emitenti, coby subjekty veřejného zájmu, jsou povinni se podrobit auditu účetní závěrky. Od roku 2021 se společně s emitenty potýkáme s účetními závěrkami připravenými ve formátu ESEF. Polská komora proto připravila směrnici o elektronickém účetním výkaznictví a jeho ověřování. Dá se tedy říci, že máme moderní

legislativu a naše instituce a samospráva odpovídají mezinárodním požadavkům na regulaci a kontrolu auditního trhu.

Jak ve vaší zemi nahlíží na audit veřejnost?

Statutární auditoři se v Polsku těší dobré pověsti, jelikož je to povolání, které vyžaduje nejen hluboké znalosti, ale také společenskou odpovědnost, což je i důvod, proč samospráva auditorské obce tolik tlačí na vysoké standardy, co nejlepší postupy a Etický kodex. Povolání statutárního auditora patří k prestižním až elitním, protože pro vstup do profese je třeba složit deset zkoušek, které vyžadují rozsáhlé znalosti z oblasti financí a účetnictví, a doložit dostatečnou praxi v oboru. Všichni statutární auditoři jsou navíc povinni se dále rozvíjet a vzdělávat – každý rok musí absolvovat školení KPV, která schvaluje Oddělení vzdělávání Polské komory auditorů.

Vzhledem k tomu, že pro veřejnost pohybující se mimo sféru kapitálových trhů není jednoduché chápat roli a důležitost naší profese v zajišťování bezpečnosti finančních operací, by bylo vhodné více šířit osvětu a širokou veřejnost takto informovat a vzdělávat. Nedávno proběhla v tomto smyslu sociální kampaň pod taktovkou Polského úřadu pro dohled nad auditem. Komora se také chystá kromě jiného spustit webináře pro studenty.

Dohled nad auditním trhem v Polsku hodnotí situaci kladně. Prezident Polského úřadu pro dohled nad auditem, Marcin Obroniecki, nedávno prohlásil, že statutární auditoři vykonávají své povinnosti dobře. A když se nějaká chyba přeci jen vyskytne, ve většině případů se nejedná o nic vážného, co by změnilo pohled na finanční situaci auditovaného subjektu.

Co jsou podle vás nejpálčivější problémy auditorské profese ve vaší zemi?

Nejpálčivějším problémem je pro nás příprava na zavedení nových standardů kontroly kvality. Standardy mají v Polsku začít platit začátkem příštího roku. Už teď jsme v přípravě implementace standardů značně pokročili a na stránkách komory spouštíme vzdělávací kampaň.

Je pro nás stále velmi důležité propagovat naši profesi a nabírat nové auditory, a měli bychom proto více spolupracovat s vysokými školami. Plánujeme sepsat oficiální dokument shrnující tento záměr, z něhož pak budou vycházet další kroky. Kromě jiného zvažujeme možnost uznávání zkoušek složených v rámci studií jako zkoušek povinných pro vstup do profese.

Kromě toho jsme také toho názoru, že bychom se měli více zaměřit na trh malých a středních podniků, z nichž mnoho nepodléhá povinnému auditu účetní závěrky. V případě Polska však tyto podniky tvoří velkou část trhu, takže považujeme za nutné zamyslet se nad tím, jakým způsobem zajistit důvěryhodnost informací, které o sobě tyto osoby zveřejňují.

Další problematickou oblastí je nefinanční reporting. Auditoři by podle nás měli mít možnost kontrolovat i tuto oblast, což se dlouhodobě snažíme prosadit v probíhajících diskuzích. Sice by to vyžadovalo

rozšíření znalostí o nové obory, ale copak někdo zná auditovaný subjekt lépe než jeho auditor? Podle PIBR je odpověď nasnadě.

Spolupracuje vaše organizace s orgánem veřejného dohledu? Jak?

Mezi polskou komorou a orgánem veřejného dohledu existuje úzká spolupráce. Úřad pro dohled nad auditem (PANA), založený v roce 2020, spadá pod ministerstvo financí. PANA a komora neustále otevřeně diskutují o všech podstatných otázkách a problémech. Vážíme si toho, že s námi PANA komunikuje a podporuje nás v diskuzích o nových standardech. PANA také pořádá setkání se statutárními auditory, prezentuje zkušenosti z kontroly kvality a zveřejňuje na svých webových stránkách osvědčené auditorské postupy a snaží se o osvětu veřejnosti týkající se role statutárních auditorů.

Probíhá u vás komunikace mezi auditorskou obcí a příslušnými ministerstvy?

PIBR dlouhodobě spolupracuje s ministerstvem financí a dalšími ministerstvy v záležitostech, které se týkají naší profese. Polská komora auditorů je členem Výboru pro účetní standardy (Accounting Standards Committee, ASC). ASC zejména:

1. vydává nové národní účetní standardy a aktualizuje ty existující,
2. publikuje stanoviska k problematickým otázkám účetnictví,
3. připomínkuje návrhy nových zákonů týkajících se účetnictví,
4. analyzuje a připomínkuje návrhy Mezinárodních účetních standardů a jejich změn,
5. spolupracuje s mezinárodními účetními organizacemi,
6. věnuje se dalším činnostem za účelem koordinace a standardizace účetních principů.

ASC také spolupracuje s Evropskou poradní skupinou pro účetní výkaznictví (EFRAG). Členové ASC se účastní činnosti pracovních skupin EFRAG, analyzují a připomínkují mezinárodní dokumenty, a to zejména návrhy změn IFRS, které se dotýkají polských subjektů.

ASC sdružuje specialisty na účetnictví a zástupce orgánů, které se podílejí na zavedení regulací v oblasti

účetnictví (ministerstva financí, ministerstva investic a rozvoje, ministerstva podnikání a technologií, Polské národní banky, Úřadu pro finanční dohled) a největších profesních účetních organizací (Polské asociace účetních a Polské komory auditorů).

Zaznamenala jste v průběhu času změny v kvalitě auditu ve vaší zemi?

Samozřejmě pozorujeme stabilní zvyšování kvality prováděných auditů, která souvisí nejen s intenzivnějším dohledem a inspekcemi, ale i s lepšími standardy a se sdílením znalostí a osvědčených postupů na národní i mezinárodní úrovni, díky spolupráci s evropskými a mezinárodními organizacemi. Navíc jsou nyní online volně dostupné vzdělávací a podpůrné materiály pro účetní i auditory od organizací jako IFAC nebo Accountancy Europe. Polská komora spolupracuje i s Asociací mezinárodně certifikovaných profesionálních účetních (AICPA-CIMA) a Indickou komorou auditorů (Institute of Chartered Accountants of India, ICAI).

Vstupuje u vás do auditorské profese dostatek mladých lidí? Zajímají se mladí o audit? Jak si to vysvětlujete?

Zájem mladých o vstup do profese v současné době klesá. Jednou z věcí, která může studenty od této kariéry odradit, je poměrně vysoká odpovědnost v kombinaci s platem, který je vnímán jako poměrně nízký. Odstrašovat je může i vidina velkého pracovního vytížení.

Vkládáme velké naděje do možné spolupráce s univerzitami. Rádi bychom prezentovali profesi statutárních auditorů a podporu, které se jim dostává od komory auditorů, aby se budoucí auditři necítili osamoceni a zahlcení tlakem zodpovědnosti, který je na ně vyvíjen.

Polská komora auditorů se také účastní projektu ministerstva financí, které si klade za cíl přijít na nové způsoby, jak do profese přitáhnout nové zájemce. Společně tak například připravujeme průzkum cílený na mladé lidi, který nám pomůže porozumět, jak k profesi přistupují a jaká mají očekávání, aby na ně auditorská obec mohla reagovat.

Rozhovor s Milanem Mozolákem

Jak vidí auditorskou profesi prezident Slovenské komory auditorů

Co mají podle vás společného země V4, pokud jde o audit?

Mají podobnou historii, mají stejný počátek auditu. Z toho vyplývají srovnatelné požadavky a postupy v auditu a ty samé problémy ve spojitosti s auditem a klienty.

Považujete každoroční setkání prezidentů komor auditorů V4 za užitečná?

Rozhodně ano. Vzhledem ke společným zájmům a cílům zemí V4 mají názory našich profesních komor díky vzájemné spolupráci větší váhu a je tak větší šance, že budou v prostoru Evropské unie (např. v Accountancy Europe) vyslyšeny a že se jimi bude někdo skutečně zabývat.

Na druhou stranu je třeba zmínit, že setkání jsou někdy i značně formální bez jednoznačného praktického přínosu. Budeme se do budoucna snažit, aby v jejich průběhu bylo více prostoru na diskuzi o praktických řešeních a sdílení konkrétních zkušeností se statutárním auditem a předávání know-how. Ze stejných důvodů bude SKAU vždy ochotně sdílet podpůrné materiály s auditorskými komorami zemí Visegrádské čtyřky.

Jakou máte představu o spolupráci auditorských komor zemí V4 v budoucnu?

Měli bychom zejména sdílet informace a zkušenosti a společně se snažit prosadit naše zájmy a cíle v EU tak, aby výsledky naší spolupráce odrážely specifické podmínky v zemích V4. Mohli bychom také vytvořit sdílenou platformu pro země V4 za účelem:

- sjednocení přístupu k auditům (limity, subjekty veřejného zájmu, orgány veřejného dohledu nad auditem apod.);
- jednotného vývoje metodologie a nástrojů auditu, zejména pak auditu nefinančních informací;
- společného zvýšení standardu kontinuálního profesního vzdělávání (online i prezenčně);
- spolupráce vysokých škol a podpory jejich snahy restrukturizovat vzdělání budoucích auditorů i účetních tak, aby lépe odpovídaly budoucím potřebám společnosti.

Jak byste obecně popsal současnou situaci v auditorské profesi ve vaší zemi?

Na Slovensku byly několikrát zvýšeny limity pro povinný audit, což však neodpovídá velikosti naší země. To mělo za následek značný úbytek zakázek pro auditory a dramatický pokles počtu auditovaných účetních jednotek a účetních závěrek, což přináší riziko nespolehlivých finančních informací na Slovensku i o Slovensku jako celku. Na druhou stranu během pandemie byla velká poptávka po auditních službách v souvislosti

s vyplácením státní podpory. Zaznamenali jsme také vyšší zájem o jiné ověřovací služby než audit nebo ověření historických finančních informací. I přesto u nás existuje značné riziko, že auditní profese jako taková vymizí. Je třeba zachovat rovnováhu mezi trhem pracovních příležitostí pro auditory a zájmem o tuto profesi, který souvisí i s požadavky na vstup do profese i nároky na její další provozování.

Jak ve vaší zemi nahlíží na audit veřejnost?

To záleží. Někdo je toho názoru, že audit je zbytečnost, podle jiných je užitečný. Obecně se dá říci, že někteří politici nepovažují audit za nezbytný pro malé a střední podniky. Tento způsob uvažování vede k tomu, že se tím směrem mění a posouvá legislativa. Na druhou stranu experti a odborníci veřejnosti, a nejen oni, volají po větší institucionalizaci služeb poskytovaných auditory a auditorskými společnostmi. Komplexní a komplikované ekonomické prostředí by mělo být kontrolováno auditory. Názory expertů a tlak z jejich strany však bohužel politiky nepřesvědčí, což má dlouhodobě negativní dopad na ekonomické prostředí na Slovensku.

Co jsou podle vás nejpalčivější problémy auditorské profese ve vaší zemi?

Tak zaprvé je třeba přehodnotit a nově definovat budoucí roli auditorů ve společnosti nezávisle na politické situaci. Všichni musíme pochopit vztah mezi auditem a společností. Role auditu je širší, než bývala. Funkce auditu se rozšířila například o vyhodnocení předpokladu pokračování účetní jednotky v dohledné budoucnosti (going concern) nebo identifikaci nekalých a nelegálních praktik, podvodů a praní špinavých peněz. Je nutné, aby všichni pochopili, že audit se netýká jen účetní závěrky. Auditor hodnotí, zda jsou vhodně a správně vykazovány informace o společenské odpovědnosti (týkající se udržitelnosti, zaměstnanců, lidských práv, opatření proti korupci a úplatkářství nebo podpory diverzity ve správních radách apod.). A to se netýká jen podniků samotných, ale celého veřejného sektoru a společnosti.

Zadruhé je nutné změnit podmínky pro vstup do profese. Zájemci by měli do profese vstupovat s dobrými znalostmi auditu, účetnictví, IT prostředí, analýzy dat atd. Je třeba navázat úzkou spoluprací s univerzitami, které by měly restrukturalizovat studijní programy tak, aby auditory co nejlépe připravily na jejich budoucí roli ve společnosti.

Zatřetí potřebujeme novou legislativu, která by reagovala na všechny zmíněné problémy a pomáhala změnit vnímání auditorské profese.

Tyto a podobné změny by pak zvýšily atraktivitu profese pro mladou generaci.

Spolupracuje vaše organizace s orgánem veřejného dohledu? Jak?

Ano, i když spolupráce je spíše formální. Spočívá v účasti na schůzích expertů Úřadu pre dohľad nad

výkonom auditu („Úrad“ či „UDVA“) a konzultacích o problémech auditu a etiky. UDVA se však zaměřuje na auditory a auditorské společnosti ověřující účetní závěrky subjektů veřejného zájmu, které představují jen malou část auditorské obce, a to i přesto, že na financování Úřadu se podílí všichni auditoři. Ostatní skupiny a oblasti jsou utlačovány do pozadí s očekáváním, že časem vymizí zcela. Roli UDVA v rozvoji auditu vnímáme spíše jako pasivní než progresivní.

Probíhá u vás komunikace mezi auditorskou obcí a příslušnými ministerstvy?

Pouze v malém měřítku. Snažíme se to změnit. Spolupráce mezi experty je však velmi dobrá. Na úrovni politiky je to velmi subjektivní a komunikace závisí většinou na osobních kontaktech. Během pandemie se to zlepšilo, jelikož auditoři byli třeba na ověřování dotací. V jedné oblasti funguje spolupráce se státem dobře – při provádění auditu politických stran.

Zaznamenal jste v průběhu času změny v kvalitě auditu ve vaší zemi?

Kvalita auditů se zvyšuje díky našemu tlaku na dobrý systém a kvalitní kontinuální profesní vzdělávání. Dokumentace provedených auditorských postupů se zlepšuje. IT stránka auditu se snaží o zlepšení. Postupy a dokumentace auditorů ověřujících účetní závěrky subjektů veřejného zájmu odpovídají požadavkům směrnice EU, nařízení a slovenského orgánu veřejného dohledu. Co se týče ostatních auditorů, v jejich práci se odrážejí změny slovenské legislativy i zavádění předpisů IAASB včetně Etického kodexu vydaného IFAC. Auditoři subjektů veřejného zájmu i auditoři ostatních jednotek se však shodnou na tom, že se zvýšila administrativní zátěž při provádění auditu, vytváření dokumentace provedených auditorských postupů a vedení auditorského spisu.

Vstupuje u vás do auditorské profese dostatek mladých lidí? Zajímají se mladí o audit?

Ne, moc ne.

Jak si to vysvětlujete?

Hlavní důvod vidíme v tom, že auditoři podléhají přílišné regulaci a vztahuje se na ně moc požadavků. Změna podmínek a limitů povinného auditu dramaticky zmenšila trh statutárních auditů a zredukovala možnosti dlouhodobě poskytovat auditní služby mimo velké mezinárodní auditorské společnosti. To má za následek nízkou

motivaci vstupovat do profese. Kvůli specifickým kritériím pro vstup do profese, mezi něž patří i požadavek na praxi v profesi a zkušenosti nabyté pod dohledem statutárního auditora, je v současné době vstup do profese pro zájemce velmi náročný, neboť příležitosti k získání praxe je mimo velké mezinárodní firmy málo. Proto potřebujeme provést zásadní změny.

Další fotografie z letošního zasedání V4 v Praze

Auditorská profese v Maďarsku

Regulace auditorské profese

V Maďarsku je trh po změně evropské legislativy ještě koncentrovanější, než byl předtím. Požadavky na auditory subjektů veřejného zájmu mohou obvykle splnit pouze větší auditorské společnosti, menší jsou z tohoto segmentu trhu vyloučeny.

Pokud jde o limity pro povinný statutární audit, Maďarsko uplatňuje dvě měřítka: čistý obrat (nad 300 milionů forintů) a počet zaměstnanců (nad 50). Pokud společnost překročí byť jen jeden z těchto limitů, podléhá povinnému auditu.

Maďarsko implementovalo Mezinárodní auditorské standardy a Mezinárodní standardy kontroly kvality do národních standardů a jejich aplikace je pro auditní zakázky povinná.

Nejdůležitější změny v regulaci auditu

Poslední změny se týkaly vládních opatření přijatých v reakci na pandemii covid-19, jejichž důsledkem bylo zmírnění některých požadavků či termínů týkajících se přípravy a schvalování účetní závěrky a jmenování auditora. Tato opatření byla zveřejněna jako vládní nařízení.

Na další změny v regulaci auditu mělo vliv přijetí nových nařízení EU, např. ESEF.

Komora nyní téměř nepřetržitě překládá, schvaluje a zavádí změny mezinárodních profesních standardů a také Etického kodexu IESBA. Stálé změny standardů a jejich praktická implementace představují pro auditorskou profesi velkou výzvu.

Rozdělení povinností mezi naši komorou a orgánem veřejného dohledu

Hlavní činnosti	Instituce pověřená činností	
	U subjektů veřejného zájmu	U ostatních subjektů
Schvalování a registrace statutárních auditorů a auditorských společností	MKVK	MKVK
Přijímání příslušných standardů	MKVK	MKVK
Kontinuální profesní vzdělávání	MKVK	MKVK
Kontrola kvality	KKH	MKVK
Systém dohledu a disciplinární řízení	KKH	MKVK

Pozn.: KKH = Národní orgán veřejného dohledu
MKVK = Maďarská komora auditorů

Zdroj: *Publikace Accountancy Europe: Organizace veřejného dohledu nad auditorskou profesí ve 30 evropských zemích*

Subjekty veřejného zájmu

Zákon z roku 2007 o Komoře maďarských auditorů, činnosti auditorů a o veřejném dohledu nad auditory odst. 2, bod 19 definuje subjekty veřejného zájmu („SVZ“) takto:

a) subjekty, jejichž převoditelné cenné papíry jsou přijaty k obchodování na regulovaném trhu

kteréhokoliv členského státu Evropského hospodářského prostoru;

b) jiné subjekty definované zákonem jako subjekty veřejného zájmu (sem patří banky včetně spořitelních družstev a družstevních záložen, investiční společnosti, investiční správcovské společnosti, pokud obchodují s podílovými listy investičních fondů uváděnými na regulované trhy, a pojišťovny).

V současné době je v Maďarsku 105 subjektů veřejného zájmu.

Limity právní odpovědnosti auditora

Právní odpovědnost za škodu způsobenou auditorem upravují obecná ustanovení občanského zákoníku. Odpovědnost může být omezena smluvně na základě dohody mezi auditorem a klientem (např. stanovením horní hranice odpovědnosti na hodnotu ročního servisního poplatku nebo trojnásobku poplatku za audit).

Auditní trh

Auditoři v Maďarsku poskytují svým klientům širokou škálu ověřovacích i neověřovacích služeb v závislosti na okolnostech a v souladu se zásadami nezávislosti. Větší společnosti mají obvykle kapacitu na to, aby svým klientům poskytovaly širší škálu služeb, jako je daňové i jiné poradenství nebo oceňování.

Předpisy a zákony specifické pro dané odvětví, které upravují zvláštní využití práce auditora, často nejsou správně formulovány, takže očekávané postupy a výstupy auditora jsou vágní, což má za následek různé způsoby plnění konkrétních úkolů různými auditory.

Ceny za audit

Vzhledem k vysokému počtu auditorů oproti omezené velikosti trhu panuje v Maďarsku silná konkurence. Trh často práci auditorů podhodnocuje, takže je obtížné nastavit ceny tak, aby zcela odpovídaly požadavkům standardů na rozsah činnosti auditora. Komora už roky zveřejňuje doporučení na minimální odměny za audit, protože auditoři se často snaží podbízet nízkými cenami, čímž je stlačují pod rozumnou úroveň. Komora také přidala aspekt velmi nízkých cen za audit mezi kritéria, podle nichž se vybírají zakázky ke kontrole kvality.

Kontrola kvality

Na základě zkušeností z kontrol kvality v roce 2020 byly nejčastější problémy s kvalitou v následujících oblastech:

Přijetí klienta: nesprávné nebo nezdokumentované oblasti hodnocení při přijímání nového klienta, nedostatečná dokumentace k posouzení otázek nezávislosti.

Identifikace a hodnocení rizik: nedostatek dokumentace o porozumění podnikání a účinnosti kontroly,

absence hodnocení rizik ve vztahu k významným položkám účetní závěrky, k tvrzením a k rizikům na úrovni účetní závěrky, absence vyhodnocení rizik a popisu souvislosti mezi riziky a auditorskými postupy ve spisu auditora, opomenutí posouzení předpokladu nepřetržitého trvání podniku.

Získávání důkazních informací: nedostatečná dokumentace postupů provedených v souvislosti s riziky podvodu a rizikem obcházení kontrol vedením, nedostatečná práce s konfirmacemi od třetích stran.

Závěrečná fáze auditu: absence dokumentace o odsouhlasení konečných účetních výkazů s pracovními dokumenty, nedostatek celkového analytického přezkoumání.

Zpráva o auditu: nesplnění požadavku na dostatečné a vhodné důkazy pro podporu výroku auditora.

U auditů SVZ provádí kontrolu kvality orgán veřejného dohledu. Podle jeho zkušeností z kontrol kvality v roce 2020 byly nejčastější problémy s kvalitou v následujících oblastech:

- reakce auditorů a komunikace s vedením nebo s osobami pověřenými správou a řízením v případě nesprávností způsobených podvodem;
- ocenění goodwillu, ocenění očekávané úvěrové ztráty, přecenění smluvních aktiv;

- zapojení expertů;
- nedostatek věcných analytických postupů, nedostatečné testování spolehlivosti informací vytvořených klientem, nevhodná metoda výběru vzorků;
- kontrola odpovědným partnerem a kontrolorem kvality zakázky.

Služby pro členy komory

Komora maďarských auditorů poskytuje svým členům tyto služby:

- Vypracování odborných stanovisek, pokynů a doporučení k tématům, která ovlivňují širší okruh auditorů, a jejich zveřejňování na webových stránkách. Kromě jiného překládáme publikace mezinárodních organizací, např. pokyny CEAOB ohledně ESEF, metodiku týkající se odděleného vedení účetnictví v energetickém sektoru nebo otázky a odpovědi týkající se dopadu covidu-19 na audit.
- Vypracování a publikace odborných metodických pokynů v oblasti auditu, např. auditu rozvah přeměňovaných společností nebo audit malých podniků.
- Provozování poradenských služeb v oblasti auditu, účetnictví a daní, které jsou všem členům dostupné na webových stránkách komory.
- Vývoj e-learningových materiálů pro povinné KP.V.
- Pořádání akcí, konferencí a školení pro členy.

Hugo a Sally se opět baví o detailním testování pomocí vzorků

1. Jak stanovit faktor spolehlivosti

Ahoj Sally, probíral jsem s naším asistentem vzorec na výpočet velikosti vzorku pro testy věcné správnosti. Narazili jsme na pár otázek, co bych s tebou rád probral.

Jasně. Předpokládám, že se bavíme o standardním vzorci, kde v čitateli je hodnota testované populace násobená faktorem spolehlivosti a ve jmenovateli prováděcí materialita.

Ano. Nejtěžší mi přijde stanovit faktor spolehlivosti. Je to jako věštění z křišťálové koule.

Ne tak docela. Faktor spolehlivosti se odvíjí od výše přirozeného rizika materiální nesprávnosti (vzniku materiální chyby) v dané oblasti, které jsi vyhodnotil ve fázi identifikace a vyhodnocení rizik.

Jasně, výši rizika jsem stanovil na základě porozumění činnosti klienta, jeho procesům a systémům včetně vnitřních kontrol, předběžných analytických postupů, historické zkušenosti s chybami v předchozích obdobích a podobně.

Přesně tak. Na základě toho všeho jsi odborným úsudkem stanovil výši rizika pro každé relevantní tvrzení dané položky výkazů. Čím větší riziko vidíš, tím větší faktor spolehlivosti detailního testu potřebuješ.

- Vydávání on-line měsíčníku komory s názvem Auditorský věstník (Könyvvizsgálók lapja). Tento měsíční zpravodaj představuje aktuální dění, novinky a rozhodnutí předsednictva komory a sněmu a nabízí mezinárodní rozhled.
- Poskytování bezplatného tištěného výtisku měsíčníku SZAKma, což je časopis pro účetní a daňové odborníky a auditory vydávaný ministerstvem financí.
- Volný přístup k online databázi zákonů a předpisů.
- Přístup k nástrojům a pokynům souvisejícím s bojem proti praní špinavých peněz – např. seznam požadavků v oblasti AML, přístup k národnímu hodnocení rizik pro poskytovatele služeb na webu komory, pokyny k rozkrývání složitých vlastnických transakcí, průběžné informace na webu o aktualizovaných seznamech Finančního akčního výboru (Financial Action Task Force, FATF) nebo šestidílný vzdělávací program zaměřený na boj proti praní špinavých peněz.

Školení členů

Vzdělávací centrum komory celoročně pořádá odborné akce, prezentace a školení zaměřená na účetní, daňovou a auditorskou problematiku. I lokální pobočky komory mají vlastní rozpočet na pořádání odborných školení nabízených pouze pro své místní členy.

Online e-learningové kurzy jsou k dispozici pro

všechny členy tak, aby jim umožnily získat povinné kredity pro KPV. Osnova školicích kurzů obsahuje účetnictví, audit, daňové záležitosti, oborově specifické vzdělávací kurzy i IFRS kurzy.

Kontinuální profesní vzdělávání

Členové Komory maďarských auditorů, včetně neaktivních členů, musí absolvovat každoroční školení. Účast na školení zaznamenává kreditní systém. Minimální počet kreditů nasbíraných ročně – s výjimkou neaktivních členů komory nad 65 let – je 20, což znamená minimálně pět dní školení. Z ročního počtu kreditů by měly být čtyři (tzn. jeden den) získány absolvováním centrálně organizovaného vzdělávacího kurzu. Další osm kreditů lze nasbírat účastí na školeních či akcích pořádaných komorou nebo společnostmi či institucí schválenou komorou nebo účastí na národních a mezinárodních konferencích na témata uznávaná komorou. Zbývajících osm kreditů je vhodné nasbírat sebevzděláváním. Čtyři kredity z celkových 20 ročních kreditů by měly být získány prostřednictvím e-learningových školicích programů.

Komorou schválené firmy nebo instituce jsou ty, které s ní uzavřely smlouvu o spolupráci nebo byly navrženy krajskými organizacemi a výbory. Jejich seznam je zveřejněn na webových stránkách komory.

Hugo a Sally se opět baví o detailním testování pomocí vzorků

To dává smysl. A má to nějaké hranice? Je nějaký nejmenší či největší faktor spolehlivosti?

Nejmenší smysluplný faktor je okolo jedné. To odpovídá velmi nízkému riziku. Naopak maximální faktor je tři, to použiješ u vysokého, resp. významného rizika.

Pokud mám střední riziko, tak použiji faktor okolo dvojky?

Přesně tak. Výši faktoru spolehlivosti přebíráme ze statistických metod¹. Důvěřujeme statistikům, kteří toto umí obhájit.

Vysoký požadovaný faktor spolehlivosti vede k velkému vzorku. Nemůžu ten faktor spolehlivosti snížit ještě něčím jiným než vyhodnocením rizika?

Můžeš, pokud na dané populaci provedeš jiné testy. Například testy kontrol nebo analytické testy věcné správnosti. Pokud tyto testy dopadnou úspěšně, tak můžeš výrazně snížit faktor spolehlivosti pro test detailních údajů.

Chápu. Část potřebné jistoty jsem nabral již těmi předchozími testy a detailní test je už jen doplňkem, tudíž může být méně rozsáhlý.

-SpM-

¹ Příručka k uplatňování ISA při auditu malých a středních účetních jednotek, díl druhý – praktická část str. 227.

Vstup do profese

Stát se auditorem je v Maďarsku velmi zdoluhavý proces. Pro vstup do programu školení auditorů musí mít kandidát vysokoškolské vzdělání a oficiální kvalifikaci účetního. Délka školení nesmí přesáhnout pět let. Po absolvování všech zkoušek musí kandidát pracovat minimálně tři roky, maximálně šest let jako odborný stážista a na závěr musí složit zkoušku způsobilosti.

Vzdělávací program budoucích auditorů obsahuje sedm modulů: právo, daně, ekonomika a finance, organizační a manažerské dovednosti, účetnictví a analýza, audit a finanční a účetní informační systémy. Vysokoškolské studium stejného obsahu lze uzнат jako splnění některé části modulů. Složení všech zkoušek trvá obvykle 2–4 roky a vzhledem k délce období mentoringu trvá stát se statutárním auditorem minimálně 6–7 let.

V období pandemie covidu-19 zavedla maďarská komora online zkoušky.

Dopady pandemie na auditory v Maďarsku

Od března 2020 maďarská vláda zavedla omezení, aby zpomalila šíření pandemie, a restriktivní opatření zasáhla – stejně jako v jiných zemích – v mimořádné míře zejména některá odvětví (turismus, pohostinství, pořádání akcí atd.). Vláda také zavedla moratorium na splácení úvěrů a poté několikrát změnila kritéria pro setrvání v moratoriu. To znamenalo, že finanční instituce v době moratoria neměly žádné informace o schopnosti svých klientů splácet úvěry, a proto musely učinit značné úsudky, aby mohly vypočítat očekávané úvěrové ztráty.

Auditoři v pandemii čelili novým výzvám a otázkám. Především se změnil způsob provádění auditů, protože obě strany dávaly přednost provádění auditů v rámci možností na dálku. To způsobilo výrazný nárůst používání digitálních nástrojů, digitálních komunikačních platforem a metod elektronického podpisu. Auditorské společnosti musely přehodnotit každodenní pracovní postupy, zavést home-office, stanovit proces spolupráce s kolegy, proces kontroly i proces kontroly kvality.

Hledám auditora. S ohledem na složitost mého podnikání bych si představovala mladého, vysportovaného a samozřejmě bez závazků.

Kresba: Ivan Svoboda

Některým oblastem auditu bylo v těchto dobách věnováno více pozornosti než jiným. Patřila sem například fyzická inventarizace zásob, posouzení událostí po skončení účetního období nebo posouzení nepřetržitého trvání podniku. Auditóři finančních institucí se museli vypořádat s nejistotami spojenými s odhadem očekávaných úvěrových ztrát v důsledku moratoria.

Covid-19 měl také dopad na způsob plnění KPV. Komora zavedla od roku 2020 možnost získávat všechny kredity do KPV prostřednictvím online kurzů.

Kvůli pandemickým omezením musela komora i Úřad pro veřejný dohled zavést možnost kontroly kvality na dálku.

Digitalizace a rozvoj IT

Digitalizace a nástup umělé inteligence již má a v budoucnu bude mít významný dopad na auditorskou práci. To je velká výzva jak pro profesionály, kteří se blíží ke konci své kariéry či mají z různých důvodů omezené dovednosti v IT. Covid-19 přispěl k pochopení výhod používání digitálních nástrojů a pomohl je rozšířit mezi širší okruh uživatelů.

Rostoucí role digitalizace vytváří skvělé příležitosti pro lidi s různým zájmem, jak zvýšit efektivitu auditů, např. v oblasti extrakce dat, analýzy dat nebo automatizačních nástrojů.

Mezinárodní auditorské standardy

Standardy IAASB jsou v plném znění přeloženy do maďarštiny. Existuje pouze jeden samostatný Maďarský národní auditorský standard, který zahrnuje zvláštní aspekty vyplývající z maďarské legislativy. Tyto aspekty doplňují nebo pozměňují určité požadavky standardů IAASB tak, aby byly v souladu s národními předpisy, jako např. řízení kvality uvnitř auditorských společností, postupy dokumentace a archivace, forma, obsah a znění auditorské zprávy, způsob komunikace v případě podvodu nebo nedodržování zákonů a předpisů.

Přeložené standardy IAASB a zmíněný samostatný maďarský auditorský standard společně představují národní auditorské standardy a auditóři provádějící statutární audity v Maďarsku musí splňovat všechny jejich požadavky.

Máme také národní standard (6100) o zvláštních auditorských zprávách pro banky, pojišťovny a investiční společnosti, který stanovuje pravidla pro implementaci zákonného požadavku Maďarské národní banky na jednotnou metodiku auditu a výkaznictví.

Jak se v Maďarsku mění auditní trh

Ceny auditů v posledních letech pomalu, ale soustavně rostou. Vzhledem k vysokému počtu auditorů ve srovnání s velikostí trhu tu panuje silná konkurence. V současné době procházíme skokovou změnou v řadě aspektů auditu směrem k digitalizaci, vidíme rozšířenější používání auditního softwaru a elektronického podpisu při provádění a dokumentaci auditů. Pro auditory,

kteří se blíží ke konci kariéry, je to však velká výzva. Podíl auditorů do čtyřiceti let se pohybuje kolem 2 % a podíl do padesáti let kolem 15 %, takže mladí lidé v profesi ztlačně chybí. Složitost podniků a světa kolem nás vytváří rostoucí potřebu zapojení expertů, což je velká výzva pro samostatně pracující auditory.

Vzhledem ke zpřísňujícím se požadavkům a předpisům se množství práce vyžadované od auditorů nesnížilo, pouze se změnil její charakter. Způsob, jakým auditori provádějí auditorské postupy, se neustále vyvíjí a klade větší důraz na digitální nástroje a analýzu dat než na testování věcné správnosti transakcí. To také vyžaduje změnu myšlení a dovedností auditorů.

Pokračující změny a rostoucí požadavky mezinárodních i národních profesních standardů jsou hlavními

důvody zvětšujícího se objemu práce a působí starosti hlavně malým auditorským praxím a samostatně pracujícím auditorům.

Návrh mezinárodního standardu pro audit méně komplexních společností

Komora maďarských auditorů vítá možnost mít samostatný standard pro audit méně komplexních společností. Víme ale, že budeme čelit řadě praktických výzev, které se objevily již během diskuzí o pracovním návrhu, jako je zákaz používání standardu méně komplexních společností pro audity skupiny, výhody a výzvy dvojích mezinárodních auditorských standardů, očekávání uživatelů a jejich vnímání celé věci či stanovení materiality.

Auditorská profese v Polsku

Regulace auditorské profese

Auditorskou profesi v Polsku významně ovlivnila Směrnice evropského parlamentu a rady 2006/43/ES a Nařízení č. 537/2014. Následně prošel polský zákon o auditu několikrát výraznými změnami, jejichž důsledkem bylo i vytvoření národního orgánu veřejného dohledu, kterým je nyní Polský úřad pro dohled nad auditem (Polska Agencja Nadzoru Audytorowego, dále „Úřad“ nebo také „PANA“). PANA převzala mj. kontroly kvality ve všech auditorských společnostech, registrace auditorských společností a vedení vysvětlovacích řízení, disciplinárních vyšetřování a správních řízení. Kromě toho má PANA konečnou odpovědnost za dohled nad úkoly delegovanými na Polskou komoru auditorů (Polska Izba Biegłych Rewidentów, dále „komora“ nebo „PIBR“).

Zákon o statutárních auditorech z roku 2009 prošel výraznými změnami v letech 2017 a 2019 a 2020 (dále „zákon o auditorech“). Jeho finální znění diametrálně změnilo způsob výkonu auditorské profese. Kromě jiného z něj vyplynulo:

- založení Polské komise pro dohled nad auditem (KDA), která představovala orgán veřejného dohledu nad výkonem auditorské profese, činností auditorských společností a činností PIBR;
- definice „auditní činnosti“, čímž se rozumí audit, prověrky účetní závěrky nebo jiné ověřovací služby uvedené v samostatných ustanoveních nebo profesních standardech;
- definice pojmu „subjekty veřejného zájmu“ (dále „SVZ“).

Hlavním účelem změn v zákoně bylo posílení veřejného dohledu nad činností statutárních auditorů

a auditorských společností. Přímý veřejný dohled má přispět k zajištění jednotnosti dohledu a kárného řízení, zejména v oblasti vymezení přestupků a případných sankcí. Novelizovaná ustanovení zákona přinesla mimo jiné změnu modelu dohledu nad auditorskými společnostmi a pozměnily se i kompetence a povinnosti jak PIBR, tak i Úřadu.

Dále byla v důsledku novely polského Zákona o kapitálovém trhu, která vstoupila v platnost v listopadu 2019, zavedena nová služba pro statutární auditory. Podle nového ustanovení zákona dozorčí rada veřejné obchodní společnosti zpracovává výroční zprávy o odměňování představenstva a dozorčí rady. Tato výroční zpráva pak podléhá posouzení auditora v rozsahu informací požadovaných vyhláškou. První taková zpráva byla zpracována společně za roky 2019–2020 a její posouzení bylo poprvé provedeno v roce 2021. Zpráva o odměňování se vypracovává odděleně od účetní závěrky a výroční zprávy společnosti a její posouzení je ověřovací službou vedle auditu účetní závěrky.

Rozdělení povinností mezi naší komorou a orgánem veřejného dohledu

Mezi povinnosti komory patří zejména:

- registrace a zrušení licence statutárního auditora;
- vytváření profesních standardů pod dohledem Úřadu;
- plánování a organizace kontinuálního profesního vzdělávání (dále „KPV“), kontrola jeho plnění statutárními auditory;
- vedení kárného řízení (ve velmi omezeném rozsahu);
- zastupuje své členy a chrání jejich profesní zájmy;

- vytváří národní profesní standardy, národní standardy kontroly kvality a zásady profesní etiky;
- zasazuje se o řádný výkon auditorské profese a dodržování zásad profesní etiky, kam spadá:
 - kontrola plnění povinností statutárních auditorů v oblasti KPV a vedení disciplinárního řízení za případné porušení,
 - vedení disciplinárních řízení ve vybraných případech,
- spolupracuje na vytváření postupů v oblasti finančního účetnictví a auditu;
- připravuje školicí materiály pro zájemce o vstup do auditorské profese.

Do gesce Úřadu spadá zejména:

- provádění pravidelných kontrol v auditorských společnostech;
- provádění ad-hoc kontrol a tematických kontrol v auditorských společnostech;
- vykonávání veřejného dohledu nad PIBR a statutárními auditory;
- vedení disciplinárních a správních řízení, vystupování jako žalobce před soudy;
- registrace auditorských společností (tuzemských a z třetích zemí);

- monitoring trhu služeb poskytovaných auditory a auditorskými společnostmi;
- spolupráce s institucemi EU a institucemi členských států EU.

Subjekty veřejného zájmu

Podle zákona o auditorech mezi subjekty veřejného zájmu patří:

- emitenti cenných papírů přijatých k obchodování na regulovaném trhu členského státu EU se sídlem na území Polské republiky, jejichž účetní závěrka podléhá povinnému auditu,
- tuzemské banky, útvary úvěrových institucí a pobočky zahraničních bank,
- pojišťovací a zajišťovací instituce,
- instituce elektronických peněz a tuzemské platební instituce splňující kritéria velkých subjektů,
- otevřené penzijní fondy, nepovinné penzijní fondy a všeobecné penzijní společnosti,
- investiční fondy,
- některé správcovské společnosti,
- některé subjekty provádějící zprostředkovatelskou činnost v oblasti cenných papírů,

Hugo a Sally se opět baví o detailním testování pomocí vzorků

2. Jakou použít materialitu a hodnotu testované populace

Ještě bych se chtěl zeptat, proč je ve jmenovateli vzorce pro velikost vzorku prováděcí materialita. Nemůže tam být rovnou materialita?

Teoreticky může. Ale tím bys předpokládal, že na testovaném vzorku nesmí být zjištěna žádná nesprávnost. Jakmile bys nějakou objevil, byť by to bylo pár korun, tak by ten otestovaný vzorek přestal být dostatečný.

Chápu. Použitím prováděcí materiality si vytvářím bezpečnostní pásmo, které mi dá určitou jistotu, že nezjištěné nesprávnosti spolu se všemi neopravenými nesprávnostmi nepřekročí materialitu.

Přesně tak. Je to rezerva, abys nevydal na základě výsledků provedených testů nesprávný výrok. Je to popsáno v ISA 530.A3.

Co ten poslední parametr, hodnota testovaného souboru? Tam asi není co řešit. Prostě vezmu peněžní hodnotu z účetnictví, ne?

Nejdřív se musíš ujistit, že ten testovaný soubor je homogenní. Kdybys například měl soubor tvořený kladnými i zápornými položkami, třeba by tam byly tržby i dobropisy, tak nemůžeš do vzorce dosadit jejich netto součet.

- spořitelní a úvěrní družstva, která splňují kritéria velkých subjektů.

Na stránkách našeho Finančního úřadu nejsou k dispozici přesné údaje, ale v současné době je v Polsku přibližně 1550 subjektů veřejného zájmu.

Limity právní odpovědnosti auditora

Podle polského zákona o auditu je auditorská společnost povinna uzavřít smlouvu o pojištění odpovědnosti za škodu, která se vztahuje na výkon auditu účetní závěrky. Povinnost uzavřít pojištění odpovědnosti vzniká nejpozději dnem předcházejícím dni zahájení činnosti finančního auditu a zaniká dnem vyškrtnutí ze seznamu auditorských společností.

Auditorská společnost odpovídá za škody způsobené jejím jednáním nebo opomenutím. Výše náhrady za odpovědnost auditorských společností provádějících audit je následující:

- SVZ – nesmí překročit 20násobek smluvní odměny stanovené ve smlouvě o auditu nebo 12 mil. zlotých, podle toho, která hodnota je nižší;
- jiné subjekty než SVZ – nesmí překročit 10násobek smluvní odměny stanovené ve smlouvě o auditu nebo 3 mil. zlotých, podle toho, která hodnota je nižší.

Omezení odpovědnosti se nevztahuje na případy úmyslného porušení povinností auditorem.

Auditní trh

Auditorské společnosti v Polsku mohou poskytovat služby zmíněné v profesních standardech (audit účetních závěrek, ověřování a související služby), stejně jako vedení účetnictví nebo daňové či účetní poradenství.

Základní službou poskytovanou statutárními auditory je audit účetní závěrky. Auditóři se však mohou zabývat i podnikatelským poradenstvím, nesmí ho ale poskytovat stejným subjektům, u nichž provádí audit. Rádi bychom rozšířili mezi podnikateli povědomí o tom, že statutární auditor může být i obchodním poradcem. V případě malých a středních podniků pro-
sazujeme ty služby statutárního auditora, které poskytují podporu mimo jiné při budování podnikatelských záměrů, přípravě dokumentace pro financující instituce nebo sestavení účetní závěrky. V případě větších subjektů patří mezi služby poskytované statutárními auditory i prověrka stavu společnosti, např. pro banku, dodavatele či pro dozorčí radu, která chce mít větší jistotu, že firma funguje správně a je spolehlivá. Mezi nové služby poskytovaných auditory patří audit

Hugo a Sally se opět baví o detailním testování pomocí vzorků

Rozumím. Musím v takovém případě soubor rozdělit na dva samostatné podsoubory a velikost vzorku počítat z celkové hodnoty kladných a záporných položek zvlášť. Ale pořád platí, že beru hodnoty z účetnictví, ne?

Pokud testem pokrýváš riziko nadhodnocení, například pro tvrzení existence, pak ano. Ale pokud jsi identifikoval riziko možného podhodnocení, například pro tvrzení úplnosti, tak částka v účetnictví může být nižší, než je správná hodnota. Do vzorce bys měl dosadit tuto správnou hodnotu představující peněžní velikost zdrojové populace mimo účetnictví, z níž budeš vzorek vybírat.

Ale já přeci nevím, jaká je ta správná hodnota.

To je pravda. A proto se v praxi běžně postupuje tak, že u testů na podhodnocení se jako hodnota populace vezme částka z účetnictví povýšená o určité procento, například deset procent.

Chápu. Tím dojde k mírnému navýšení testovaného vzorku a zajistí nám to, že bude dostatečný, i kdyby v účetnictví některé položky chyběly.

nefinančního výkaznictví. Jako komora auditorů chceme, aby statutární auditori, kteří kontrolovanou společnost dobře znají, byli oprávněni auditovat i nefinanční údaje, a to tím spíše, že souvisejí s hlavní činností společnosti a nikoli pouze s vybranými činnostmi z oblasti společenské odpovědnosti. Obdrželi jsme oznámení z ministerstva financí, že nefinanční informace mají začít spadat do gesce statutárních auditorů, tak doufáme, že to tak skutečně dopadne.

Ceny za audit

Naše organizace prosazuje nutnost navýšení cen auditu, protože se domníváme, že nelze dosáhnout kvalitních služeb s nízkou nebo klesající odměnou za služby. V poslední době zaznamenáváme na polském trhu nárůst cen, i když vzhledem k neustále rostoucím požadavkům na audit zůstávají i nadále relativně nízké. Pozorujeme také výrazný nárůst platových očekávání, což znamená, že skutečné zvýšení honorářů za audit nepovede k potřebným investicím, ale jen k vyšším platům. Kromě toho by trend růstu odměn za audit měl souviset také s růstem inflace, klesajícím počtem auditorských společností a statutárních auditorů a také s rostoucími náklady na technologie, kontroly a inspekce. Za zmínku stojí i to, že problematika odměňování zajímá i regulátora, který věnuje pozornost odměňování ve vztahu k náročnosti práce. PIBR připravila směrnice o náročnosti práce statutárních auditorů a zaměřila se na cenotvorbu v auditorských společnostech.

Kontrola kvality

Kontroly prováděné polským regulátorem před koncem června 2021 ukázaly závažné nesrovnalosti ve fungování vnitřního systému kontroly kvality u některých auditorských společností. Ze zprávy Úřadu vyplývá, že u mezinárodních auditorských společností je nejslabším místem přizpůsobení vnitřního systému kontroly kvality polským podmínkám a polskému zákonu o auditorech. Na druhou stranu pro tuzemské společnosti, které auditují SVZ, je největším problémem nedostatek řádného monitoringu a kontroly kvality zakázky. Zbývající auditorské společnosti (zejména ty malé) se potýkají především s problémem nedostatečné spolupráce s ostatními auditory, která by jim umožnila zlepšit kvalitu lepším monitoringem, kontrolou kvality zakázek či konzultacemi. PANA upozorňuje na to, že častým problémem systému řízení kvality je správné stanovení pracovní zakázek. Nejčastějšími problémy identifikovanými v dokumentaci auditu jsou správná identifikace a posouzení rizik významné nesprávnosti v účetní závěrce, ať už způsobené podvodem nebo chybou, a shromáždění dostatečných vhodných důkazních informací. V dokumentaci auditu konsolidované účetní závěrky je nejvýznamnějším problémem posouzení vhodnosti, úplnosti a přesnosti konsolidačních úprav

a reklasifikací a posouzení, zda existuje riziko podvodu nebo náznaky možné předpojatosti vedení. Lze tedy shrnout, že pro velké auditorské společnosti je důležité přizpůsobit vnitřní systémy řízení kvality místním požadavkům (předpisy, polština), u menších vybudovat týmy odborníků a konzultantů, které umožní plnění nařízení a zajistí dostatečnou odbornost v různých oblastech, které dnes auditorské týmy potřebují.

Jak probíhá kontrola kvality

Polská komora v současnosti žádné kontroly kvality neprovádí. Za kontrolu kvality auditorských společností zodpovídá Úřad. Dle zákona je třeba kontrolu provést:

- minimálně každé tři roky v případě auditorských společností provádějících audit subjektů veřejného zájmu splňujících kritéria velkých subjektů; nebo
- minimálně jednou za šest let v případě auditorských společností provádějících finanční audit ostatních subjektů.

V rámci kontrol kvality auditu kontroloři posuzují:

- vnitřní systém řízení kvality kontrolované auditorské společnosti; zjišťují, zda auditor či auditorská společnost dodržuje:
 - platné standardy auditu a kontroly kvality,
 - požadavky na etiku a nezávislost uvedené v zákoně,
 - další platné právní předpisy a související povinnosti;
- důslednost postupů a přístup k internímu monitoringu řízení kvality za účelem ověření účinnosti vnitřního systému kontroly kvality;
- obsah alespoň poslední zpracované výroční zprávy o transparentnosti zveřejněné na webových stránkách kontrolované auditorské společnosti;
- kvantitu a kvalitu lidských, materiálních a finančních zdrojů použitých k provádění auditů;
- soulad s právními předpisy týkajícími se odměny za audit a další služby, vypočtené a vyplacené statutárnímu auditorovi, členům týmu provádějícího zakázku a kontrolované auditorské společnosti nebo jinému subjektu, jehož služeb auditor nebo auditorská společnost v průběhu auditu využili.

Auditorské spisy ke kontrole jsou vybírány na základě analýzy rizika nesprávného provedení povinného auditu. Inspekce může do kontroly zahrnovat i ověření dokumentace neauditorských ověřovacích služeb nebo souvisejících služeb prováděných v souladu s vnitrostátními profesními standardy za účelem ověření dopadu těchto služeb na kvalitu auditu, popř. zda byly služby provedeny správně.

V průběhu kontroly inspektor přezkoumá metodiku použitou auditorem či auditorskou společností. Pokud se Úřad dozví o jakýchkoli nesrovnalostech při výkonu neauditorských ověřovacích služeb nebo souvisejících služeb prováděných v souladu s národními profesními standardy, může provést tzv. ad hoc kontrolu.

Služby pro členy komory

PIBR své členy podporuje hned několika způsoby. Zajišťuje překlady mezinárodních standardů IAASB a etického kodexu IESBA do polštiny a přejímá je do polského práva. Zajišťuje také překlady nejrozsáhlejších podpůrných materiálů a různých publikací IFAC a dalších profesních organizací.

Kromě toho PIBR vydává řadu metodických pomůcek a technických dokumentů jako osvědčené postupy, pokyny, upozornění, příručky, manuály, normy týkající se specifických problémů atd.

V současné době PIBR připravuje návod k vybraným aspektům stanovení pracovních podmínek při poskytování ověřovacích a souvisejících služeb auditorskými společnostmi (doba strávená na zakázce závisí na mnoha různých faktorech). Účelem návodu je identifikovat postupy, které mohou auditoři a auditorské společnosti použít, a to s přihlédnutím k velikosti a vnitřní struktuře auditorské společnosti a složitosti prováděných zakázek. Tento návod umožní auditorům vypočítat počet hodin, které auditorská společnost na auditní zakázce stráví, a zároveň tak odhadnout náklady.

Školení členů

PIBR nabízí svým členům a dalším zájemcům širokou škálu školení. Školící kurzy organizuje a provádí Vzdělávací centrum PIBR. Organizuje školení KPV a volitelné semináře pro statutární auditory i kurzy pro zástupce dalších profesí souvisejících s účetnictvím, účetním výkaznictvím a auditem, včetně daňového práva. V některých tématech mají členové možnost se vzdělat formou samostudia.

Semináře KPV se týkají především účetnictví, účetního výkaznictví, auditu a profesní etiky. Mezi další témata patří např. změny DPH, fondy kolektivního investování, převodní ceny, GDPR, AML, kryptoměny, blockchainy, inventarizace, digitalizace účetních závěrek a další poslední změny právních předpisů, které ovlivňují audit účetní závěrky.

Součástí naší nabídky je také školení měkkých dovedností, které se mohou při auditorské práci hodit. Školení probíhají jak formou krátkých webinářů (dvě nebo čtyři hodiny), tak delších, podrobnějších kurzů (např. 36hodinový kurz Konsolidace účetní závěrky od nuly). Online školení probíhají přes platformu ClickMeeting.

Vzdělávací centrum PIBR také vydává příručky a manuály KPV a provádí metodická školení pro lektory KPV.

Kontinuální profesní vzdělávání

Statutární auditoři jsou povinni neustále zvyšovat svou odbornou kvalifikaci, a to i absolvováním povinných školení KPV. Tematický rozsah KPV, zúčtovací období a minimální počet hodin školení KPV včetně přijatelného počtu hodin odborného samostudia, stanoví Rada PIBR formou usnesení schválených Úřadem. Statutární auditoři

musí KPV plnit v rozsahu 120 vyučovacích hodin v každém klouzavém období tří let, z čehož minimálně 72 vyučovacích hodin musí být oficiální školení PIBR nebo pověřený subjekt, maximálně 48 hodin lze naplnit vedlejším samostudiem. Minimum absolvovaných hodin školení KPV za rok je 16.

Vstup do profese

Stát se auditorem není v Polsku snadné. Každý, kdo si přeje stát se statutárním auditorem, musí projít kvalifikačním řízením završeným deseti odbornými zkouškami, jejichž složení obvykle trvá dva až tři roky.

Kromě složení požadovaných zkoušek musí kandidát na statutárního auditora absolvovat tříletou praxi v zemi EU, z toho jeden rok může být praxe v oboru účetnictví. Součástí kvalifikačního řízení je navíc závěrečná zkouška, kterou musí uchazeč složit před zkušební komisí. Diplomová zkouška spočívá v prokázání schopnosti aplikovat znalosti v praxi k samostatnému a řádnému výkonu povolání statutárního auditora.

Dopady pandemie na auditory v Polsku

Během pandemie covidu-19 se statutární auditoři museli ze dne na den naučit úplně novému způsobu práce. Bylo nutné změnit interní komunikaci i práci s klienty, zejména co se týče oběhu a archivace dokumentů a účasti na inventuře, a také bylo třeba si osvojit nové dovednosti v oblasti technologií a zabezpečení dat. Kromě těchto organizačních záležitostí a zajištění adekvátní ochrany dat a především zdraví bylo důležité správně zhodnotit dopad pandemie na účetní závěrky auditovaných společností. Jak PANA, tak PIBR poskytovaly technickou podporu statutárním auditorům a auditorským společnostem zveřejněním pokynů týkajících se auditu účetní závěrky. Již 16. března 2020 zveřejnil PIBR první pokyny k auditu účetní závěrky za rok 2019.

Na členy výboru pro audit udělalo dojem, jak nízkou materialitu jste zvolil pro provedení auditu.

Kresba: Ivan Svoboda

Pandemie také změnila způsob fungování orgánů a úřadů PIBR – velká část práce a většina jednání probíhá na dálku. To platí i pro školení KPV a komunikaci s veřejností. Pandemie byla jistě silným šokem i pro statutární auditory a auditorské společnosti, ale po organizační, IT i technické stránce jsme to zvládli velmi dobře. Naučili jsme se fungovat jinak, jsme jako odvětví flexibilnější, umíme pracovat i mimo kancelář.

Pandemie měla velký dopad nejen na ekonomiku a společnost, ale také na činnost auditorských společností a výkon auditorské profese v letech 2020, 2021 i 2022. Způsobila vznik nejistoty ohledně ekonomiky, budoucích výnosů a mnoha dalších vstupů, které jsou pro účetní výkaznictví zásadní. Tato nejistota může zvýšit náročnost získání dostatečných a vhodných důkazních informací k vytvoření nezávislého názoru na vhodnost odhadů a úsudků vedení.

Mezi otázky, na něž bylo třeba se zaměřit, patřila bezpečná spolupráce s klientem (online schůzky, práce na dálku, např. vzdálený přístup k zákaznickým systémům) nebo to, jak přistupovat k auditu a připravovat auditní zprávy v kontextu událostí po datu účetní závěrky, schopnost účetní jednotky pokračovat

v činnosti, inventura na dálku, důkazní informace, audit účetních odhadů, zvýšené riziko podvodu atd.

Kromě jiného vedla pandemie ke změně vnitřních předpisů a způsobu práce orgánů a komisí PIBR i Úřadu. Jednání Rady Úřadu a orgánů PIBR se mohou konat s využitím elektronických komunikačních prostředků a usnesení lze schvalovat formou online hlasování. Navíc všechny kontroly (plánované, ad hoc i tematické) mohou kontroloři Úřadu provádět na dálku, což se proto stalo základní formou kontroly kvality. Dopisy PANA jsou doručovány pouze elektronicky na adresu uvedenou v seznamu auditorských společností. Při kontrole by měly být dokumenty předkládány v elektronické podobě, opatřené elektronickým nebo fyzickým podpisem.

Digitalizace a rozvoj IT

Covid u nás nepochybně proces digitalizace urychlil. Mnoho procesů souvisejících s auditem lze již provádět na dálku pomocí nových technologií a velká část práce se provádí na dálku. Na straně auditních klientů je řada procesů automatizovaná, takže je přirozené, že auditoři méně technicky zdatní vyhledávají podporu IT

Hugo a Sally se opět baví o detailním testování pomocí vzorků

3. Co když mi vychází velmi vysoký počet položek?

Občas se mi stává, že vypočítaná velikost vzorku je velmi vysoká. Někdy to jsou i stovky položek. Co pak s tím?

A co je obvyklým důvodem takové situace?

Bývá to kombinace vysoké hodnoty testované položky výkazů a vysokého rizika materiální nesprávnosti, kvůli kterému mám vysoký faktor spolehlivosti.

Typický příklad jsou výnosy, kde je hodnota celkové populace mnohonásobkem prováděcí materiality, klidně to může být padesáti nebo i stonásobek. Tady prostě potřebuješ dostatečně velký vzorek.

Právě. A navíc tu mám významné riziko.

Opravdu vidíš významné riziko vzniku chyby pro všechna relevantní tvrzení na výnosech a pro celou populaci?

Jak to myslíš?

Na výnosech identifikuješ různá rizika. Můžeš mít řadu rizik neúmyslné nesprávnosti, jako že nevyfakturuješ prodané zboží, že mu přiřadí nesprávnou cenu, že špatně zalkuluje obrátový bonus a tak. A pak můžeš mít rizika úmyslné manipulace.

specialistů. V tomto stále digitálnějším světě se stává klíčovým problémem zajištění co nejvyšší úrovně IT zabezpečení, což je sice nákladné, ale nezbytné. Naši členové zmiňují, že od komory mimo jiné očekávají i podporu v oblasti nových technologií a kybernetické bezpečnosti.

Mezinárodní auditorské standardy

Všechny mezinárodní standardy vydané IAASB byly přeloženy do polštiny a polští statutární auditoři se jimi řídí. V současné době jsme v procesu přijímání ISA 315, ISA 220 a mezinárodních standardů řízení kvality ISQM 1 a ISQM 2 do polské legislativy.

Od letošního roku začneme navíc přizpůsobovat standardy IAASB polským potřebám a požadavkům, tzn. na základě povolení IFAC budeme provádět omezené úpravy standardů přeložených do polštiny v souladu s polskými právními požadavky a evropským právem.

Kromě toho také připravujeme národní profesní standardy pro specifické záležitosti, které nejsou pokryty standardy IAASB. Dosud jsme vydali dva národní standardy:

- Národní standard pro související služby 4401 PL *Dohodnuté postupy prováděné v souvislosti s transakcemi s cennými papíry, které vyžadují přípravu prospektu*;
- Národní standard pro ověřovací zakázky jiné než audit a revize 3001PL *Audit finančních výkazů připravených v jednotném evropském elektronickém formátu (ESEF)*.

Co polští auditoři očekávají od své komory

Během každoročních auditorských konferencí provádíme mezi členy průzkum, abychom zjistili, co od PIBR očekávají. Na prvním místě je to poskytování podpory auditorským společnostem a auditorům při zvyšování kvality poskytovaných služeb, včetně pomoci při implementaci nových předpisů. Předpokládá se i podpora v oblasti nových technologií, kybernetické bezpečnosti a komunikace s dozorčími radami.

Polští auditoři velmi ocenili přípravu vzorové šablony auditní dokumentace, a rádi by, aby komora v podobné práci pokračovala. Jde o aplikaci na usnadnění provádění auditů finančních závěrek, kterou jsme nazvali „The Compass“. Aplikace uživatele postupně provede

Hugo a Sally se opět baví o detailním testování pomocí vzorků

Například že prodeje uskutečněné v prosinci vyfakturují a zaúčtují až do ledna následujícího roku, nebo naopak lednové prodeje zaúčtují do prosince, aby vykázali lepší výsledek hospodaření běžného roku. Nebo úmyslně nezaúčtují dohad na obrátový bonus.

ISA požadují u výnosů předpokládat významné riziko pouze u nesprávností z důvodu podvodu. To jsou jen ty spojené s možnou manipulací. Ale u chyb, tedy neúmyslných nesprávností u výnosů, nemusíš významné riziko předpokládat, pokud k tomu budeš mít kvalitní fakta a argumenty z fáze vyhodnocení rizik.

Pro detailní testy, kterými pokrývám jiná než významná rizika, budu vyžadovat nižší faktor spolehlivosti a vzorky nebudou tak rozsáhlé.

A tvoje testy, kterými budeš pokrývat rizika manipulace kolem konce roku, budou mít sice vysoký faktor spolehlivosti, ale budeš je provádět na mnohem menším objemu prodejů realizovaných jen v několika týdnech právě kolem konce roku.

Už rozumím. A taky platí to, co jsme už říkali dříve, že můžu faktor spolehlivosti a tím i velikost vzorku detailního testu snížit, pokud na dané populaci provedu i jiné testy, například testy kontrol nebo analytické testy věcné správnosti.

fázemi auditu od přijetí klienta až po přípravu dokumentace auditu.

Pro naše členy je důležitá i podpora při kontaktech s regulátorem v oblasti kontrol prováděných v auditorských společnostech. Očekávají také propagaci auditorské profese a snahu o zvýšení její prestiže.

Jak se v Polsku mění auditní trh

Jako auditori máme stále více práce, což je způsobeno klesajícím počtem statutárních auditorů a auditorských společností, stejně jako měnicími se předpisy a novými standardy, které je třeba implementovat, a probíhajícími změnami v oblasti digitalizace a nových technologií. V současnosti jsou takovou výzvou Mezinárodní standardy řízení kvality (ISQM 1 a 2) a Mezinárodní auditorský standard ISA 220. Musíme také připravit auditory na nefinanční výkaznictví.

Oprotiočekáváním regulátorů a předpokladům reformy auditu zaznamenáváme pokles počtu auditorských

společností, a tím i zvyšující se konsolidaci trhu. Již dříve naznačený nárůst požadavků a vývoj v mnoha oblastech vyžaduje investice, se kterými se menší auditorské společnosti nedokážou vyrovnat, což je patrné zejména na trhu kotovaných společností. Stále se zvyšují požadavky v oblasti organizace a IT a ne všichni polští auditori je dokážou splnit.

Návrh mezinárodního standardu pro audit méně komplexních společností

Návrh tohoto standardu vyvolává mnoho otázek. Především existují obavy, že implementace standardu povede k situaci „dvourychlostních“ auditorů, protože nebude nutné aplikovat všechny mezinárodní standardy IAASB pro méně komplexní účetní jednotky. Dále je třeba zvážit zásady aplikace nového standardu a jeho cíle a pravděpodobně některé části rozšířit, stejně jako postoj regulátora k novému standardu, zejména v rozsahu dokumentace auditu, jehož požadavky

Hugo a Sally se opět baví o detailním testování pomocí vzorků

4. Co když mi vychází velmi nízký počet položek?

A co když mi vychází velmi malý počet položek? Pokud testuji položku výkazů s nízkým rizikem, jejíž hodnota je necelým dvojnásobkem prováděcí materiality, tak mi vyjde velikost vzorku rovna jedné položce. Je to dostatečné?

Pokud jsou všechny vstupní parametry správné, tak ano. Statistické zákonitosti, o které se při auditu opíráme, platí i tady.

A co jsou ty vstupní parametry?

Měla by to být populace, která se skládá z velkého počtu dílčích položek, řekněme stovek či tisíců, které jsou relativně homogenní. Pokud by tomu tak nebylo, pak je diskutabilní, jestli pro určení počtu testovaných položek používat výše zmíněný vzorec.

Takže bys používala jinou metodu? Jakou?

Třeba jednoduchý úsudek kombinovaný se skepticismem. Například tak, že bych pro každou významnou položku výkazů s nízkým rizikem, která je řekněme do dvojnásobku materiality, otestovala třeba tři náhodné položky, ačkoliv vzorec by mohl opodstatňovat i menší počet.

A pokud je v populaci pár větších položek tvořících podstatnou část daného účtu, tak bych opustil metodu reprezentativního výběru a prostě otestoval těch pár velkých položek.

Ano a pokud ten netestovaný zbytek bude jednoznačně nemateriální, tak ho nemusíš dále testovat.

jsou specifikovány v plném znění standardu. Návrh nespécifikuje, kdo bude o aplikaci tohoto standardu rozhodovat – zda to bude zákonodárce, regulátor, auditorská společnost nebo samotný statutární auditor. Podle našeho názoru by toto uvážení mělo být omezeno v samotné normě. Jsme zvědaví, jaká bude reakce bank v případě, že auditorské společnosti předloží posudek z auditu provedeného podle nového standardu – nezhorší to jejich situaci? Další otázkou ke zvážení je dopad nového standardu na ceny služeb auditorských společností. S ohledem na samotný rozsah nového standardu byly některé aspekty ve srovnání s úplným auditem výrazně omezeny, například co se týče materiality nebo předpokladu nepřetržitého trvání, což je v této nejjisté době obzvláště důležité. Návrh také

nezmiňuje žádná ustanovení pro audity skupiny, což také vyvolává mnoho otázek, například jak by měl auditor skupiny reagovat na audit složky podle standardu auditu pro méně komplexní účetní jednotky a zda a jaké další postupy by auditoři měli použít. Dalším problémem, který návrh zcela opomíjí, je situace změny auditora, kdy se nový auditor rozhodne provádět audit v souladu s úplnými standardy ISA, i když byl audit dosud prováděn v souladu s tímto novým standardem. Návrh nevysvětluje, jak má nový auditor v takové situaci auditovat počáteční rozvahu. Chybí také informace o tom, jak se má audit dokumentovat. To jsou klíčové otázky, které by měly být prodiskutovány v co nejširší míře lokálně i na mezinárodních fórech, jako je například výroční zasedání Visegrádské skupiny.

Auditorská profese na Slovensku

Regulace auditorské profese

V důsledku změn evropské legislativy si část dosavadních činností Slovenskej komory auditorov („SKAU“) převzal slovenský Úrad pre dohľad nad výkonom auditu („UDVA“). Jednalo se např. o dohled a kontrolu nad auditory subjektů veřejného zájmu nebo zkoušky nutné k získání auditorské licence, přičemž samotné vzdělání zůstalo v kompetenci SKAU. V souladu s tím byla i část členských příspěvků převedena také ze SKAU na UDVA, což vedlo k hledání způsobů, jak snížit náklady SKAU nebo najít jiné způsoby, jak zvýšit výnosy komory.

Subjekty veřejného zájmu

Na Slovensku neexistuje obecná definice subjektů veřejného zájmu („SVZ“), ale jedná se například o subjekty, jejichž převoditelné cenné papíry jsou přijaty k obchodování na regulovaném trhu kteréhokoli členského státu EU, banky, Slovenské dráhy nebo zdravotní pojišťovny.

Na Slovensku je v současné době kolem 180 subjektů veřejného zájmu.

Limity právní odpovědnosti auditora

Dle zákona o auditorech odpovídá statutární auditor a auditorská společnost za škodu způsobenou při výkonu povinného auditu SVZ až do výše 20násobku odměny za povinný audit a při auditech ostatních subjektů až 10násobek odměny za audit.

Auditní trh

Hlavní službou auditorů a auditorských společností u nás je statutární audit účetní závěrky nebo

konsolidované účetní závěrky podle mezinárodních auditorských standardů („ISA“). Ostatní poskytované ověřovací služby jsou dle ISAE 3000, zakázky prováděné dle mezinárodního standardu pro prověrky (dále jen „ISRE“) nejsou tak běžné. Poměrně často jsou také služby založené na dohodnutých postupech prováděné podle mezinárodního standardu pro související služby (dále jen „ISRS“). V zákoně je uvedeno, že statutární auditor a auditorská společnost mohou poskytovat i neauditorské služby, čímž se rozumí zejména služby v oblasti vedení účetnictví, analýzy účetního systému, ekonomické a finanční poradenství, oceňování majetku, příprava doporučení a poskytování konzultací k přezkoumání a posouzení podnikatelského plánu a další neauditorské služby, které se poskytují v rozsahu požadavků auditovaného subjektu nebo klienta.

Kolega Vonásek se už zas chlubí, jak velkou zprávu auditora vydal.

Kresba: Ivan Svoboda

V době pandemie bylo velmi žádané poradenství nebo služby auditora pro ověření státní podpory vyplacené v souvislosti s pandemií. Zaznamenáváme také vyšší zájem o jiné ověřovací služby, než je audit nebo prověrky historických finančních informací.

Podle naší legislativy neexistuje žádný požadavek na provádění prověrek podle ISRE. Přitom by to byla užitečná součást slovenské legislativy a tyto služby by mohly využívat subjekty, které již nepodléhají povinnému auditu z důvodu nesplnění stanovených limitů. Auditóři by také mohli auditovat zprávy o udržitelnosti, v současnosti však neexistuje žádný právní požadavek na to, aby subjekty tyto zprávy připravovaly.

Období pandemie zároveň nabídlo nové příležitosti pro auditory, neboť vznikly požadavky na audit různých dotací a grantů souvisejících s covidem-19.

Ceny za audit

Vedení společností a různých subjektů vyžadujících povinný audit tlačí poplatky za audit dolů. Problém je v tom, že SKAU ani ministerstvo financí nesmí stanovit minimální poplatek za audit nebo hodinovou sazbu (bylo by to proti Ústavě). To má za následek širokou škálu odměn nabízených různými auditory a auditorskými společnostmi, což z pohledu veřejnosti nepůsobí dobře. Nízké poplatky za audit vážně ohrožují poskytování kvalitních služeb.

Hugo a Sally se opět baví o detailním testování pomocí vzorků

5. Jakou metodou vybírat testované položky

Musím při výběru položek vzorku používat generátor náhodných čísel?

Nic takového není požadováno. Vzorek musí být reprezentativní. To zjednodušeně řečeno znamená, že každá položka testovaného souboru musí mít šanci, že do vzorku spadne.

Mně přijde nejjednodušší namátkový výběr. Prostě náhodně zapichuji prst do rozpisu položek. To je reprezentativní, ne?

V principu ano, pokud vybíráš přiměřeně rovnoměrně z celého rozpisu. Ale namátkovým výběrem, stejně jako generátorem náhodných čísel, ignoruješ peněžní velikost vybraných položek. Malých položek bývá víc než velkých, a tak bude tvůj reprezentativní vzorek obvykle tvořen spíše jimi.

A jeho celková peněžní velikost oproti celé populaci bude poměrně nízká. Hodilo by se vybírat nějakou metodou, která přihlíží k velikosti jednotlivých položek.

Například metoda výběru peněžní jednotkou.

A co stratifikace? Rozdělím si populaci na velké a malé položky. A potom vyberu třeba půlku vzorku z těch velkých a druhou půlku z těch malých.

Jo, to může být často dobrá metoda.

SKAU vydala pokyny pro správné rozpočtování auditních zakázek, stanovení minimálního počtu hodin pro jednoduchou zakázku a vedení auditorů k přípravě řádných časových rozpočtů buď na základě finančních údajů účetní jednotky, složitosti jejích operací a prostředí, ve kterém působí, nebo kroků prováděných během auditu podle požadavků ISA.

Jak probíhá kontrola kvality

V souladu se zákonem o statutárním auditu č. 423/2015 Sb. kontrolu kvality statutárního auditu zajišťuje SKAU a orgán veřejného dohledu.

Výběr subjektů, které budou podrobeny auditu kontroly kvality, se provádí na základě analýzy rizik. Ke kontrole dochází minimálně

- a) každé tři roky, jde-li o statutárního auditora či auditorskou společnost, který/á prováděl/a povinný audit účetní jednotky, která je subjektem veřejného zájmu, nebo dalších společností uvedených v zákoně o auditorech. Tyto subjekty jsou kontrolovány inspektory jmenovanými UDVA a plán kontroly na každý rok řídí Úřad.
- b) každých šest let v případě auditorů, kteří neověřují subjekty veřejného zájmu. Tato lhůta může být zkrácena v důsledku zjištěných nedostatků u auditovaného auditora (auditorské společnosti).

UDVA oznamuje komoře, kteří statutární auditori a auditorské společnosti podléhají v šestiletém období kontrole kvality. Zásady kontroly kvality povinného auditu upravuje UDVA i komora ve svých vnitřních předpisech. Komora předkládá vnitřní předpisy ke schválení UDVA. Tyto vnitřní předpisy se podle zvláštních předpisů nezveřejňují ani nezpřístupňují veřejnosti.

Kontrolu kvality zajišťovanou SKAU provádějí inspektoři jmenovaní prezidiem. Kontrolní tým je zpravidla dvoučlenný (vedoucí kontrolní skupiny a jeden člen). Inspektoři jsou jmenováni z řad statutárních auditorů (členů SKAU) na období pěti let. Inspektoři SKAU jsou pravidelně školeni a kontrolu kvality zajišťují v souladu s interními směrnici a na základě připravených podkladů. Před prováděním kontrol v určitém roce jsou poučeni o aktuálních konkrétních požadavcích na provedení kontroly v daném roce.

Aby byla zajištěna úplnost ověření, tedy aby kontrolům neunikla žádná zjištění o práci statutárního auditora, o splnění zákonných požadavků na výkon profese, jakož i o dodržení všech postupů požadovaných ISA ve vztahu k ověřovanému subjektu, využívají kontroloři předpřipravené pracovní dokumenty, tzv. Dotazníky.

Kontrola kvality statutárního auditora nebo auditorské společnosti spočívá v kontrole zákonných povinností, o kterých informuje SKAU svým čestným prohlášením v Dotazníku 1 před začátkem inspekce. Veškeré skutečnosti o dodržování zákonných povinností, které může tým kontrolovat, jsou během kontroly ověřeny během jednoho dne. Auditní spis, který je předmětem kontroly

kvality, je náhodně vybrán v den kontroly. Kontroloři zhodnotí postup zvolený statutárním auditorem nebo auditorskou společností a zanesou ho do Dotazníku 2, který obsahuje požadavky na rozsah auditorské práce dle ISA.

Na závěr kontroly je vypracována Zpráva o kontrole kvality auditorské činnosti, ke které se může kontrolováný statutární auditor nebo zástupce auditorské společnosti vyjádřit.

V letech 2020 a 2021 narušila systém kontrol kvality pandemie covidu-19. Vytvořila tak prostor pro využití elektronického screeningu, který SKAU již testovala v roce 2019. Tím se rozumí komunikace přes internet a také odevzdání dokumentace ke kontrole v elektronické podobě při zajištění ochrany dat a využití dostupných elektronických médií.

Veškeré výsledky kontrol kvality jsou předkládány dozorčí komisi komory, která na základě zjištění obsažených ve Zprávě o kontrole kvality auditorské činnosti stanoví doporučení a přiměřené lhůty k odstranění zjištěných nedostatků. Kontrola kvality se považuje za ukončenou odstraněním všech zjištěných nedostatků.

Pokud se statutární auditor a auditorská společnost doporučením neřídí, zašle předseda dozorčí komise komory návrh na disciplinární řízení. Komora předá UDVA přehled celkových výsledků kontrol kvality auditu za předchozí kalendářní rok nejpozději do 31. března a zveřejní jej na svých internetových stránkách nejpozději do 30. dubna kalendářního roku. Přehled celkových výsledků kontrol kvality UDVA zveřejní na svých internetových stránkách bez zbytečného odkladu, nejpozději do 31. května kalendářního roku.

Služby pro členy komory

SKAU své členy podporuje, zastupuje jejich zájmy a dohlíží na jejich profesní rozvoj. Cílem komory je být garantem profesionality a etického chování svých členů, stejně jako věrohodnosti zpráv auditora. Poptávka

Nebojte, před příchodem auditora jsme si spočítali, že naše společnost k ohřívání klimatu nepřispívá.

Kresba: Ivan Svoboda

po schopných, eticky založených, vysoce profesionálních auditorech je velká. Úkolem komory je průběžně je připravovat a vzdělávat. Proto například:

- vytvořila slovenskou verzi Etického kodexu, která je v souladu se slovenskou legislativou a slovenským prostředím, k níž v případě potřeby poskytuje komentáře, poznámky a školení;
- svým členům zprostředkovává překlady mezinárodních standardů IFAC/IAASB (jako jsou ISA, ISRE, ISRS, ISAE) a jejich aplikaci na Slovensku prostřednictvím školení, pokynů, příruček a možnosti klást přímo komoře konkrétní dotazy;
- podporuje zvyšování profesionální úrovně v jiných ověřovacích službách, než jsou audity účetních závěrek, a zlepšování připravenosti v oblasti IT, což se týká kromě jiného i analýzy dat;
- přispívá ke zvýšení kvality zkoušek auditorů poskytováním expertů a pořádáním školení zaměřených na témata zkoušek;
- vydává pro své členy prohlášení, pokyny, metodické pomůcky a výklady k různým aktuálním tématům.

Školení členů

Svým členům nabízíme prezenční a e-learningové vzdělávací programy. E-learningové programy se v době pandemie covidu-19 a s ní spojených omezení využívaly nejvíce. Jedná se o webináře s aktivním zapojením účastníků prostřednictvím chatu s lektorem nebo individuálním studiem různých kurzů, které jsou k dispozici na extranetu SKAU. Vznikl také speciální e-learningový projekt pro sebevzdělávání v oblasti ISA. SKAU tak výrazně zvýšilo možnost aktuálního vzdělávání statutárních auditorů v této oblasti a zároveň umožnilo školení asistentů auditora i formou sebevzdělávání.

Naši členové získávají hodiny do programu kontinuálního profesního vzdělávání („KPV“) převážně z nabídky SKAU. Velké mezinárodní společnosti mají své vlastní vzdělávací programy, které SKAU akceptuje. Komora má také seznam schválených poskytovatelů vzdělávání, což jsou většinou další profesní organizace, jako je komora daňových poradců nebo komora účetních.

Vzdělávací plány a programy na každý rok zpracovává Komise pro vzdělávání. Musí je schválit prezidium, načež jsou zveřejněny v extranetu SKAU. Ve vzdělávacím plánu se uvádí termín, téma, jméno lektora, rozsah hodin a oblast vzdělávání. Všichni naši členové tak mají na začátku daného roku přehled o struktuře připravovaných kurzů na celý rok. Pravidelně také pořádáme vědecké konference, které jsou mezi našimi členy velmi oblíbené. Na konference zveme zkušené experty nejen z řad členů SKAU, ale také odborníky na oceňování podniků, informační management, corporate governance, právo atd.

Kontinuální profesní vzdělávání

Kontinuální profesní vzdělávání je povinné pro statutární auditory i pro asistenty auditora před vstupem do profese. KPV nabízené SKAU je navrženo tak, aby udrželo kompetence a dovednosti statutárních auditorů a připravilo asistenty auditora na auditorskou zkoušku. Dle zákona musí statutární auditoři i asistenti auditora absolvovat alespoň 120 hodin během tří let, přičemž minimálně 20 hodin za rok.

Kontrolu KPV provádí

- UDVA u auditorů nebo auditorských společností kteří auditují subjekty veřejného zájmu, nebo
- komora v ostatních případech; UDVA však má právo kontrolovat KPV všech auditorů a asistentů auditora.

Pokud auditor nebo asistent auditora neabsolvuje dostatek hodin KPV v tříletém cyklu, zašle Komise pro KPV návrh na kárné řízení Kárné komisi.

Vstup do profese

Stát se auditorem je i na Slovensku dost obtížné. Je k tomu nutné mít ukončené vysokoškolské studium magisterského stupně, alespoň pětiletá praxe v oblasti účetnictví, KPV v rozsahu 120 hodin během tří let a nakonec složit auditorské zkoušky.

Během praxe v účetnictví musí být alespoň tři roky z povinných pěti zaměřené na oblast auditu účetních závěrek, ověřování a související auditorské služby v rozsahu minimálně 2 100 hodin. Praxi musí nabýt zájemce o auditorskou profesi v rozmezí maximálně šesti let včetně případného přerušení. Asistent statutárního auditora vykonává praktickou výuku pod dohledem školitele asistenta auditora, který je zapsán v Seznamu školitelů asistentů auditora.

Auditorské zkoušky jsou pak tři a je nutné je složit v období maximálně tří let. Zkoušky se skládají z účetnictví, auditu a etiky a dalších otázek z oblasti ekonomické, finanční, daňové a právní.

V komoře je v současné době zapsáno 750 statutárních auditorů a nových auditorů přibývá 10 až 15 každý rok (úspěšnost u zkoušek je 50 %). V současné době lze zkoušky skládat pouze prezenčně, on-line verzi neumožňujeme.

Dopady pandemie na slovenské auditory

Covid-19 zrychlil trend digitalizace a práce na dálku s klienty. Slovenská komora byla připravena dobře a řadu svých administrativních a back-office aktivit již předem digitalizovala. Většina školení je například organizována prostřednictvím webinářů, které mají vyšší účast než dřívější prezenční kurzy. I kontroly jsou ve většině případů organizovány na dálku a elektronicky.

Větší auditorské společnosti byly obecně v IT oblasti připraveny lépe než malé a v auditu využívají i nadále elektronická řešení co nejvíce. Některé

menší auditorské společnosti nebo samostatní auditoři možná budou i nadále pokračovat v tradičním způsobu auditů.

Mezinárodní auditorské standardy

Standardy ISA v nijak neupravené podobě se auditoři

na Slovensku řídí již přes 15 let. Komora poskytuje informace o tom, jak správně uplatňovat standardy ISA za různých okolností.

Vedle toho byl přijat lokální standard pro účely konfirmačních zakázek, ale zatím se používá minimálně.

Hugo a Sally se opět baví o detailním testování pomocí vzorků

6. Dokumentace

Vrtá mi hlavou, jak mám vlastně svoji metodu výběru zdokumentovat. Zvláště u toho namátkového píchání prstem.

To je jednoduché. Prostě srozumitelně popíšeš, jak jsi to dělal a jak jsi zajistil, že je výsledek reprezentativní.

Začátek je jednoduchý. Popíšu, odkud jsem získal danou sestavu položek, jak jsem překontroloval její návaznost na testovanou položku výkazů.

A pak vysvětlíš svůj postup. Že jsi postupně procházel sestavou a namátkově vybíral.

Ale jak mám zdokumentovat, proč jsem píchl prstem na určité místo?

To samozřejmě nijak objektivně zdokumentovat nejde a ani to není nutné. Ale z vybraného vzorku musí být zřejmé, že byl dostatečně reprezentativní a nepředpojatý.

Myslíš jako to, že vybrané položky jsou přiměřeně rovnoměrně rozmístěné v celém souboru?

Ano. A taky že jsi nijak viditelně nepreferoval jen určité položky, třeba dle jejich peněžní velikosti, charakteru, data zaúčtování nebo třeba jen umístění v seznamu.

A pokud jsem používal výběr peněžní jednotkou nebo stratifikovaný výběr?

Tak postupuješ podobně. Popíšeš použité parametry, jako například náhodný start, délku výběrového intervalu, nastavení hranic jednotlivých strat neboli skupin, do kterých jsme základní soubor rozdělili.

A pak už jen zdokumentuji, které položky jsem vybral a otestoval.

Co najdete v e-příloze č. 6/2022

Přístup k e-příloze Auditor

E-příloha Auditor vychází souběžně s tištěným časopisem Auditor v elektronické podobě. Pro auditory je ke stažení v uzavřené části webových stránek komory www.kacr.cz, kam se lze dostat pod přihlašovací jménem a heslem.

OBSAH

- Novela zákona o evidenci skutečných majitelů
- Mají být převodní ceny součástí agendy výboru pro audit?
- Rozhodnutí o nerozdělení zisku pohledem judikatury Nejvyššího soudu ČR
- Úskalí zvláštních odměn formulovaných jako nenároková složka mzdy
- Milostivé léto a přihlášený (insolvenční) věřitel. Co na to insolvenční soud?
- Sberbank CZ a proces její likvidace
- Nezveřejnění účetní závěrky se účetním jednotkám může pěkně prodažit
- Tisícům soukromých společností a veřejné správě vzniknou nové kyberbezpečnostní povinnosti. Nová pravidla NIS 2 už jsou za rohem
- Elektronická (r)evoluce v pracovním právu?
- Rozhovor: Úschova digitálních dat
- Pohledávka
- Konkurs
- Právo na informace

-vk-

AUDITOR č. 6/2022

ročník XXIX

REDAKCE

Komora auditorů ČR
Opletalova 55, 110 00 Praha 1
tel.: 224 212 670, 221 602 289
e-mail: redakce@kacr.cz

REDAKTORKA

Bc. Aneta Boučková

REDAKČNÍ RADA

Ing. Jiří Pelák, Ph.D., předseda
doc. Ing. Ladislav Mejzlík, Ph.D.
Jarmila Melichová
Ing. Jiří Mikyna
Ing. Jan Molín, Ph.D.
Ing. Michal Šindelář, Ph.D.
Ing. Michal Štěpán
Ing. Petr Vácha, Ph.D.

Pravidla pro zveřejňování článků jsou uvedena na webu KA ČR (www.kacr.cz/desatero). Články prochází recenzním řízením redakční rady.

VDÁVÁ

Komora auditorů České republiky
tel.: 224 212 670, 224 222 178
IČ 70901473

Vydávání povoleno MK ČR 6934
ISSN 1210-9096

INZERCE, SAZBA, DISTRIBUCE

Infomedia, spol. s r.o.
Otradovická 731/11, 142 00
Praha 4, tel.: 607 972 085
e-mail: infomedia@infomedia.cz

TISK

Wendy, spol. s r.o., Mělník

OBJEDNÁVKY A PŘEDPLATNÉ

Komora auditorů ČR
e-mail: kacr@kacr.cz
Vychází 10x ročně
Roční předplatné: 950 Kč
Pro členy KA ČR zdarma

www.kacr.cz

© Komora auditorů ČR